

DEMOKRAT PARTİ DÖNEMİNDE ANADOLU'DA MİLLİYETÇİLİK İDEOLOJİSİNİN YÜKSELİŞİ: TÜRK MİLLİYETÇİLER DERNEĞİ'NİN AFYON ŞUBESİ VE *TÜRKELİ* DERGİSİ

THE RISE OF NATIONALISM IDEOLOGY IN ANATOLIA DURING
THE DEMOCRATIC PARTY ERA: AFYON BRANCH OF THE TURKISH
NATIONALISTS ASSOCIATION AND *TÜRKELİ* MAGAZINE

Özlem SEYHAN*

Geliş Tarihi/Received:02.04.2024

Kabul Tarihi/Accepted:13.06.2024

SEYHAN, Özlem, (2024), "Demokrat Parti Döneminde Anadolu'da Milliyetçilik İdeolojisinin Yükselişi: Türk Milliyetçiler Derneği'nin Afyon Şubesi ve *Türkeli* Dergisi", Belgi Dergisi, S.28, Pamukkale Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayını, Yaz 2024/II, ss. 169-192.

Öz

Fransız İhtilalinin etkisiyle ortaya çıkan milliyetçilik Osmanlı Devleti'ni derinden sarsmış, azınlıkların kurduğu cemiyetlerin ayrılıkçı faaliyetlerine karşı Türk milliyetçiliğini savunan dernekler de devleti kurtarmak idealiyle harekete geçmiştir. Nitekim Millî Mücadele'nin zafere ulaşmasında ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasında milliyetçilik fikri son derece etkili olmuştur. Cumhuriyetin ilk yıllarında Türk Ocakları Türk milliyetçiliğinin liderliğini yapmış, Ocak 1931 yılında kapatılınca milliyetçilik adeta teşkilatsız kalmıştır. Bu durum tek parti döneminin sona ermesi ve Demokrat Parti'nin Türkiye'nin siyasi hayatında etkin olmasıyla değişmiştir. Mevcut hürriyet ortamından yararlanan birçok dernek ve basın yayın organı faaliyete başlamıştır. Türk Milliyetçiler Derneği de 1951 yılında Türk milliyetçilerini tek çatı altında toplamak gayesiyle harekete geçmiştir. Nitekim kısa süre içerisinde amacına büyük oranda ulaşarak Türkiye'nin neredeyse bütün bölgelerinde seksene yakın şube açmıştır. Afyon şubesi de bunlardan en önemlilerindedir. Dernek 1953 yılı başında kapatılmasına rağmen birçok faaliyete imza atmış, *Türkeli* dergisinin yayınlanmasıyla dernek ideolojisi ve güncel meselelere dair bakışı net bir şekilde ortaya koyulmuştur. Öyle ki dergide çıkan köşe yazıları, şiirler, veciz sözler Türkiye'yi meşgul eden iç ve dış politikadaki sorunların anlaşılması açısından önemlidir. Bununla birlikte milliyetçi camianın bahsi geçen olaylara bakışı, çözüm önerileri ve gösterdikleri tepkiler dikkate değerdir. Bu bağlamda Kore savaşı, Kıbrıs'taki Türk varlığı ve adanın Yunanistan'a verilmesine dair girişimler, Sovyetler Birliği topraklarında yaşayan Türklerin yaşadıkları sosyal ve ekonomik sorunlar ve komünizm ideolojisi ayrıntılı olarak irdelenmiştir. Komünizmle mücadele etmek için Türk Milliyetçiler Derneği'nin fikirlerini benimsemek gerektiği tavsiye edilmiştir. Bu çalışmada derneğin nizamnamesi, tamimleri ve yayın organları temel kaynak olarak kullanılmıştır. İhtiyaç halinde diğer eserlere de başvurulmuştur. Bu çalışma Türk milliyetçiliğinin Anadolu'da teşkilatlanmasına ve milliyetçiliğin reaksiyon halinde yükselmesine örnek oluşturması açısından literatüre katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: *İrkçılık, milliyetçilik, Turancılık, irtica, komünizm.*

* Dr., Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Anabilim Dalı, akpinarr_ozlem@hotmail.com, (<https://orcid.org/0009-0002-0103-5072>).

Abstract

The nationalism that emerged under the influence of the French Revolution deeply shook the Ottoman Empire, and the associations defending Turkish nationalism against the separatist activities of the societies established by the minorities took action with the ideal of saving the state. As a matter of fact, the idea of nationalism was extremely effective in the victory of the War of Independence and the establishment of the Republic of Türkiye. In the first years of the Republic, Turkish Hearths led Turkish nationalism, but when the Hearth was closed in 1931, nationalism remained virtually unorganized. This situation changed with the end of the single-party period and the Democratic Party becoming active in Türkiye's political life. Many associations and media organizations, taking advantage of the current environment of freedom, have started their activities. The Turkish Nationalists Association also took action in 1951 with the aim of gathering Turkish nationalists under one roof. As a matter of fact, it has achieved its goal in a short time and opened nearly eighty branches in almost all regions of Türkiye. The Afyon branch is one of the most important of them. Although the association was closed at the beginning of 1953, it carried out many activities, and with the publication of the Türkeli magazine, the ideology of the association and its view on current issues were clearly revealed. So much so that the columns, poems, and aphorisms published in the magazine are important in terms of understanding the problems in domestic and foreign politics that occupy Türkiye. However, the nationalist community's view of the mentioned events, their solution suggestions, and their reactions are noteworthy. In this context, the Korean war, the Turkish presence in Cyprus and the attempts to give the island to Greece, the social and economic problems experienced by the Turks living in the Soviet Union, and the ideology of communism were examined in detail. It has been recommended that, in order to fight communism, it is necessary to adopt the ideas of the Turkish Nationalists Association. In this study, the association's regulations, circulars, and publications were used as the main sources. Other works were also consulted when necessary. This study aims to contribute to the literature by providing an example of the organization of Turkish nationalism in Anatolia and the rise of nationalism in reaction.

Keywords: *Communism, nationalism, racism, reactionism, Turanism.*

Giriş

Osmanlı İmparatorluğunun çok uluslu bir yapıya sahip olması ve dünyayı etkisi altına alan milliyetçilik akımlarının imparatorluk sınırları içindeki etnik grupları isyana teşvik etmesi ile birlikte milliyetçilik bir ideoloji olarak Türk toplumunun karşına çıkmıştır. Başlangıçta dilde ve edebiyatta Türkçülük anlayışıyla ortaya çıkan milliyetçilik, isyanların akabinde bir tepki mahiyetini almıştır. Başka bir ifadeyle Osmanlıcılık ve İslamcılık gibi ideolojilerin siyasal gelişmeler sonucunda gerçekçi çözümler üretmediğinin anlaşılması ve Osmanlı topraklarının yapılan savaşlarda kaybedilmesi üzerine Türk milliyetçiliği tutunacak son dal haline gelmiştir. Bu bağlamda Türk milliyetçiliğinin sistemli bir program ve nizamname ile teşkilatlanmasında 1912 yılında Askeri Tıbbiye öğrencilerinin girişimleri ile açılan Türk Ocaklarının etkisi büyüktür¹. Türk Ocaklarının öncesinde birçok farklı dernek kurulsada bunlar uzun ömürlü olmamış ve kapanmak durumunda kalmıştır. Ancak Türk Ocakları 1931 yılına kadar bazı kesintilere rağmen aktif faaliyetlerini sürmüştür, Millî Mücadeleye verdiği destekler dolayısıyla Cumhuriyet devrinde de devlet desteği görmüştür². Buna rağmen 1931 yılında yaşanan çok partili hayata geçiş denemesi, dünya ekonomik buhranı, Menemen Olayı ve bütün bunlarının yanında Türk Ocaklarında hükümete ve icraatlara karşı muhalif bir tavır takınılması, Türk Ocaklarının Atatürk'ün isteği ile feshedilmesine yol açmıştır³. Türk Ocaklarının kapatılmasının ardından uzun yıllar milliyetçi hareket adeta teşkilattan mahrum kalmıştır. Her ne kadar İkinci Dünya Savaşı yıllarında milliyetçi basın, faaliyetlerine devam etse de dönemin dış politikası ve aktif tarafsızlık siyaseti iç meselelere yönelik tavrı da etkilemiştir. Nitekim 1944 yılındaki Irkçılık - Turancılık davasında bu durum milliyetçiler tarafından derinden hissedilmiştir⁴.

Türkiye'nin çok partili hayata geçmesi ile birlikte kısmen daha özgür bir ortamın oluşması ve İkinci Dünya Savaşının seyrinin netleşmesi üzerine hükümet dernek kurmak ve basın yayın faaliyetlerinde bulunma konusunda daha ılımlı bir tavır izlemeye başlamıştır. Bunda Demokrat Partinin fikirlerinin ve temsil ettiği ideolojinin payı gözden kaçırılmamalıdır. Öyle ki milliyetçi ve muhafazakâr bir tavır izleyen Demokrat Parti milliyetçi sağ cemiyetlerin desteğini almıştır. Bu ortam içerisinde 1945 yılından sonra birçok milliyetçi dernek kurulmuş ve faaliyet göstermeye başlamıştır. Bunlardan Türk Kültür Ocağı, Türk Kültür Çalışmaları Derneği, Türk Kültür Derneği, Türk Gençlik Teşkilatı, Genç Türkler Cemiyeti ve Kültür Birliği Derneği bir araya gelerek Milliyetçilik Federasyonu'nu oluşturmuştur. 1950 yılında kurulan federasyon ilk kurultay toplantısını 1 Nisan 1951 tarihinde gerçekleştirmiştir⁵. Toplantıda alınan en önemli karar ise bu milliyetçi cemiyetlerin tek bir çatı altında birleştirilmesidir. Hazırlanan Nizamname ile Türk Milliyetçiler Derneği kurulmuş ve bahsi geçen milliyetçi dernekler kendi istekleriyle bu derneğe dâhil olmuşlardır. Nizamnameye göre ilk kurultay toplanana kadar geçici idare heyeti seçilmiş, bahsi geçen derneklerin bütün mallarının Türk Milliyetçiler Derneğine aktarılmasına ve üyelerin yine aynı şekilde yeni derneğe katılmasına karar verilmiştir⁶. Toplantı sonucunda Milliyetçiler Federasyonu milliyetçileri birleştirme görevini yerine

¹ Yusuf Sarınoy, *Türk Milliyetçiliğinin Tarihi Gelişimi ve Türk Ocakları*, İstanbul 1994, s. 118.

² Tahir Kodal, "Mustafa Kemal Atatürk ve Türk Ocakları", *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, Erzurum 2014, S. 52, s. 296.

³ Mustafa Arıkan-Ahmet Deniz, "Türk Ocaklarının Kapatılışı, Borçları ve Emlâkinin Tasfiyesi", *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, Konya 2004, S. 15, s. 402.

⁴ Gökberk Yücel -Yusuf Ziya Bölükbaşı, "Türk Milliyetçiliğinde Yol Ayrımı: 3 Mayıs 1944 Irkçılık Turancılık Davası", *Milliyetçilik Araştırmaları Dergisi*, C. 1, S. 2, s. 26-30. (5-30)

⁵ Mehmet Ateşoğlu, "Türk Milliyetçiler Derneği I. Büyük Kurultay'ından İntibalar", *Türkeli*, 20 Ağustos 1952, S. 18, s. 1-3.

⁶ BCA. BÖKM. 30-1-0-0\123.784.2 \ 20.01.1953.

getirerek tarihi misyonunu tamamladığı gerekçesiyle feshedilmiştir⁷. Ankara Valiliğine yapılan başvurusunun kabulü ile Türk Milliyetçiler Derneği 13 Nisan 1951 tarihinde resmen kurulmuştur. Merkezi Ankara’da olan Türk Milliyetçiler Derneği, Türk milliyetçilerini aynı çatı altında birleştirme görevini yerine getirmek için faaliyetlerine hız vermiştir.

Türk Milliyetçiler Derneği nizamnamesinde derneğin amacı “Allah, vatan, tarih, dil, anane, sanat, aile, ahlak, hürriyet ve millî mukaddesat esaslarına dayanan Türk Milliyetçiliğini işlemek, Türk milletini meydana getiren unsurları muhafaza etmek ve bütün milliyetçileri teşkilatlandırmaktır⁸.” Derneğin herhangi bir siyasi parti ile ilişkisinin olmadığı bilhassa vurgulanmıştır. Ancak tam manasıyla partiler üstü bir konuma eriştiğini söylemek de mümkün değildir. Türk milliyetçiliğini korumak ve destelemek üzere yola çıkan dernek faaliyetlerinde Türkiye’nin güncel meselelerine özel bir yer vermiştir. Kore Savaşı, komünizmle mücadele, dış Türklerin mevcut durumu, Nazım Hikmet’in affının istenmesi, İstanbul’un fethinin yıldönümü ve Ayasofya’nın yeniden camiye çevrilmesi, 3 Mayıs Türkçülük günü kutlamaları derneğin temel faaliyetlerini belirlemiştir. Derneğin bu çalışmaları, yayınladığı beyannameler ve millî meseleler karşısında gösterdiği tavır, ırkçılık ve irtica eleştirilerini beraberinde getirmiştir.

Devletin temel taşı olan inkılaplara ve bilhassa laik devlet anlayışına yönelik ithamlar, birçok aydın ve devlet adamının komünistlik ve hatta vatan hainliğiyle suçlanması, basın yayın organlarının sert üslup derneğin kapanış sürecini adeta hızlandırmıştır⁹. Bu gelişmelerle birlikte 22 Kasım 1952 tarihinde Malatya’da Ahmet Emin Yalman’a düzenlenen suikast¹⁰ ile Türk Milliyetçiler Derneği tartışmaların odak noktası haline gelmiştir¹¹. Öyle ki suikastı düzenleyen Hüseyin Üzmez’in ve suikast planında dâhili bulunan bazı kişilerin Türk Milliyetçiler Derneği ile bağlantısının olduğunun anlaşılması üzerine dernek hakkında tahkikat başlatılmıştır. Ancak dernek bahsi geçen kişilerle ve olaylarla herhangi bir bağlantısı olmadığını her fırsatta dile getirerek eleştirileri reddetse de¹² Türk Milliyetçiler Derneği ile siyasi irade arasındaki ilişkiler gergin bir vaziyet almıştır. Bunda derneğin yaptığı açıklamalarda ve yayınlarında bariz bir şekilde “onlar ve biz” şeklinde ifadeler kullanması ve kendi fikri dışındakileri açıkça itham etmesi Demokrat Parti saflarında hoş karşılanmamıştır. Ayrıca derneğin siyasi bir hüviyet almasından duyulan endişe de kapatma kararını etkilemiştir¹³. Nitekim ilk olarak alınan tedbirli kapatma kararıyla 22 Ocak 1953 gecesi derneğin 76 ayrı şubesine polis baskını yapılmış, şubelerin ve genel merkezin evraklarına el konularak faaliyetleri durdurulmuştur. Daha sonra açılan temelli kapatma davasında dernek feshedilmiştir¹⁴. Ayrıca ırkçılık ve irtica iddiaları ile gündeme gelen derneğin kapatılma gerekçesinin siyasetle uğraşmak olması son derece dikkat çekici bir durumdur. Bu da derneğin siyasal bir rakip, partizan bir grup olarak değerlendirildiğinin göstergesidir¹⁵.

Türk Milliyetçiler Derneği faaliyet gösterdiği yaklaşık üç yıl içerisinde geniş bir kitleye hitap etmiş ve beklenenin çok üstünde bir taraftar toplamıştır. Öyle ki Türkiye’nin en ücra

⁷ *Türk Milliyetçiler Derneği Tüzüğü*, Ankara 1951, s. 13.

⁸ Mehmet Aygen, “Türk Milliyetçileri Teşkilatlanırken”, *Türkelî*, 5 Nisan 1952, S. 9, s. 2.

⁹ Necmeddin Sefercioğlu, “Türk Milliyetçiler Derneği”, *Türk Yurdu*, Eylül 2011, Yıl 100, Sayı 289.

¹⁰ BCA. BÖKM. 30-1-0-0\18.104.48 \ 01.12.1952.

¹¹ *Vatan*, 23 Kasım 1952, s. 1.

¹² “Türk Milletine Beyanname”, *Mefkûre*, 20 Aralık 1952, S. 30, s. 4.

¹³ Necmettin Sefercioğlu, *Türk Milliyetçiler Derneği ve Kapatılış Davası*, Bilgeoğuz Yayınları, 2012, s. 43-46.

¹⁴ Abdulazim Şimşek, *Komünistin Eşkâli Türkiye’de Antikomünizm*, İletişim Yayınları, İstanbul 2021, s. 288-290.

¹⁵ Murat Kılıç, “Allah, Vatan, Soy Millî Mukaddesat” *Türk Milliyetçiler Derneği (1951-1953)*, İletişim Yayınları, İstanbul 2016.

köşelerinde dahi toplamda 76 şube açmayı başarmıştır. Bunlardan biri de Afyon şubesidir. Afyon şubesi çıkardığı *Türkelî* dergisi ile derneğin sesi olma özelliğini sürdürürken Anadolu'da milliyetçilik ideolojisinin yükselmesine de vesile olmuştur.

A. Afyon Türk Milliyetçiler Derneği'nin Faaliyetleri

Afyon şubesinin açılışına dair en eski bilgi 27 Ekim 1951 tarihine ait *Mefkûre* dergisinde yer almaktadır. Afyon'da açılan Türk Milliyetçiler Derneği'nin başkanı ve kurucusu lise müdürü Tahsin Burdurlu'dur¹⁶. Afyon şubesi diğer merkezlerde olduğu gibi Umumi Merkezin belirlediği tamim ve kurallara uymakla mükellef tutulmuştur. İç yönetmelik esasları maddi imkânsızlıklar nedeniyle kitapçık olarak basılmadan önce şubelere gönderilen mektuplarda derneğin temel işleyiş esasları belirlenmiştir. Buna göre Umumi Merkezden ve İdare Heyetinden izin alınmadan miting ve gösteri yapılmamalıdır. Derneğin siyaset dışı bir kurum olduğu dikkate alınarak toplantılarda siyasi söylemlere ve propagandalara fırsat verilmemelidir. Bütün siyasi partilere eşit mesafede ve saygılı davranılmalıdır. Şubelerin kendi muhitinde yapılan din aleyhtarlığı ve dinsizlik telkinleriyle fikren mücadele edilmelidir. Aynı zamanda din adı altında yapılan tarikatçılık ve mezhepçilik gibi halkı parçalamaya yönelik girişimleri önlemek için ilmî çalışmalar desteklenmelidir. Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Beyannamesine uygun hareket edilerek kimsenin din, dil, ırk, cinsiyet ve düşünceleri nedeniyle zarar görmesine fırsat verilmemelidir. Bu eşitlik ve özgürlük anlayışından hareketle milletin millî değerlerine zarar verecek ve ırkçılık fikrini destekleyen her türlü ideolojiye fikren karşı konulmalıdır. Bu maddeye rağmen derneğin yayın organı olan *Türkelî*'nde ırkçılığa varan fikirlerin savunulduğu da gözden kaçırılmamalıdır. Dernek, komünizm ve benzeri fikirlere karşı milliyetçiliği benimseyerek sömürgeci ideallere karşı adeta savaş açmıştır. Bütün milletin bağımsızlığına kavuşması dünyadaki huzur ve sükûnun sağlanmasında önemli bir basamak olarak görmüştür. Bilhassa Sovyetler Birliği'nin egemenliği altında bulunan Türk milletlerinin hürriyet ve istiklale kavuşması gerektiği vurgulanmıştır. Türk kültürünün bütün Türk devletlerinde ve boylarında bölünmez bir bütün olduğu anlayışı benimsenmiştir. Tamimde yer verilen bu unsurların yanında Türkiye'deki sol kesimin milliyetçilik aleyhtarı bir tavır takındığı ve basın yayın aracılığıyla sık sık Türk Milliyetçiler Derneği'ne yönelik karalama kampanyalarının yürütüldüğü ifade edilerek programlı ve istişareli bir şekilde bahsi geçen eleştirilere cevap verilmesi ricasında bulunulmuştur. Türk Milliyetçiler Derneği Genel Başkanı Haluk Karamağaralı imzasıyla gönderilen tamim ile Afyon şubesi temsilcileri Kasım ayında yapılacak olan genel merkezin toplantısına davet edilmiştir¹⁷.

Bu esaslar üzerine faaliyet göstermeye başlayan Afyon şubesi umumi heyet toplantısını Aralık 1952 tarihinde gerçekleştirmiştir. 28 Aralık 1951'de Çarşamba günü saat 15.00'da Öğretmenler Birliği Lokali salonunda yapılan gizli seçimlerle kurucu heyet belirlenmiştir. İdare Heyeti Başkanı, Tahsin Burdurlu, Kâtip Metin Kanıpak, Muhasip Dr. Sadettin Aygen, üyeler Hüseyin Mollaoğlu ve Yusuf Dağpınar olmuştur. Yedek üyeliklere Nurettin Aşkan, İsmail Özalp, Ali Keskin getirilmiştir. Murakabe Heyetine Lütfi Bozkurt, Tefvik Erkal, Hayri Özyar seçilmiştir. Haysiyet Divanına Gündüz Kaynak, Muzaffer Göksel, İzzet Yeşilay, Seyfi Özçoban, Kemal Göçmen ve İsmail Yılmaz getirilmiştir. Genel Kongre temsilciliğine Seyfi Özçoban, Lütfi Bozkurt, Hüseyin Mollaoğlu, Dr. Mehmet Sadettin Aygen, İzzet Yeşilay, İsmail Bıdık seçilmiştir¹⁸. Seçimlerin ardından istek ve dileklere dair tartışmalar yapılmış ve bazı kararlar alınmıştır. Buna göre öncelikli olarak bir idarehane

¹⁶ *Mefkûre*, 27 Ekim 1951, s. 2.

¹⁷ "Umumi Merkezin Şubelere Gönderdiği Tamimler", *Mefkûre*, 17 Kasım 1951, S. 5, s. 1-2.

¹⁸ "Haberler", *Türkelî*, 5 Aralık 1951, S. 1, s. 8.

temin edilecektir. Dernekte konserler verilmesi, konferanslar düzenlenmesi, Türk büyüklerini anma günlerinin tertiplenmesi ve üye sayısının arttırılması için çalışmalar yapılacaktır. Bu faaliyetlerin başarı ile yürütülmesi için derneğe bir gelir kaynağı bulunması gerekli görülmüştür. Planlanan programlar hakkında genel merkezin bilgilendirilmesine karar verilmiştir. Ayrıca derneğin fikirlerini yayacak bir mecmuaya ihtiyaç duyulduğu belirtilmiştir¹⁹. Çok geçmeden Dr. Sadettin Aygen tarafından Afyon'da mahalli bir ülkü mecmuasının yayına başladığı haberi verilmiştir. Adı *Türkeli* olan bu mecmuanın on beş günde bir çıkacağı duyurulmuştur²⁰. Yukarıda bahsi geçen ilkeler üzerine çalışmalara başlayan Afyon şubesi daha sonra Türk Milliyetçiler Derneğinin Ana Nizamnamesine tabii olmuştur. Derneğin işleyişi, teşkilatı ve Umumi Heyet toplantısının kaideleri belirtilmiştir. Buna göre şube Umumi Heyetleri şubeye kayıtlı azalardan müteşekkildir. Toplantılar yılda bir kere Kasım ayında yapılır. Umumi Heyet toplantısının yeri ve tarihi en az üç gün önce ilan edilmelidir. Kongre asil azaların yarısından bir fazlasının katılımı ile açılır. Gerekli sayıya ulaşılamazsa kongre başka bir tarihe ertelenir ve ikinci toplantıda mevcut katılım ile çalışmalara başlanır. Umumi Heyet kendisine bir kongre başkanı, bir başkan vekili, iki kâtip ve iki yedek kâtip seçilir. Umumi Heyet toplantısı tutanağına başkanlık divanı seçimi, faaliyet raporu, hesap bilançosu, murakabe heyeti raporu, bütçenin tasdiki ve dileklerin yer alması zorunludur. Şube başkanı şubeyi temsil eder, mühür ve imza hakkına sahiptir²¹. Nizamname dernek teşkilatını belirleyip, programları sistematik bir hâle sokmuştur.

Afyon Türk Milliyetçiler Derneği'nde gerçekleştirilen ilk faaliyet Namık Kemal'i anma günüdür. Afyon şubesi Lise Kültür Kolu ile birlikte 19 Aralık 1951 tarihinde Namık Kemal'i anma töreni düzenlemiştir. Açılış konuşmasının ardından koro millî marşlar okumuştur. Daha sonra Yaşar Aksoy, Uluğ Çerçel, Nuri Demirayak, Özdemir Karababa, Ayhan Karlıdağ gibi isimler Namık Kemal hakkından konuşmalar yapmışlardır. Ardından Afyon şube başkanı Tahsin Burdurlu "1'e 10" şiirini seslendirmiştir. Öğrenciler tarafından sahnelenen *Vatan Piyesi* ise büyük bir ilgi ile seyredilmiş ve takdir toplamıştır. Sahne arasında öğretmen Cahide Evrenol Namık Kemal'in murabbaından parçalar okumuştur. Büyük bir coşku ile sona eren program seyircilerin beğenisini kazanmıştır²².

Türk Milliyetçiler Derneği Afyon şubesi anma programlarına 9 Ocak 1952 tarihinde saat 14.00'da yapılan Mehmet Akif günü ile devam etmiştir. Lise konferans salonunda gerçekleşen etkinlikler Tahsin Burdurlu'nun yaptığı açılış konuşması ile başlamıştır. Hep birlikte coşku ile okunan İstiklal Marşı'nın ardından öğretmen Tahsin Tandırlı, Mehmet Akif'in hayatını, öğretmen Cahide Evrenol edebi şahsiyetini, öğretmen Tayyar Ataman Akif'in milliyet ve din görüşünü anlatan konuşmalar yapmıştır. Ardından sahneye gelen öğretmen Davut Zeki Akpınar, Akif'e ait hatıralarından bahsetmiştir. Program okunan coşkulu şiirler eşliğinde sona ermiştir²³.

Anma programlarının yanında Afyon lisesinde okuyan Bolvadinli gençler tarafından Bolvadin'de Türk Milliyetçiler Derneği Afyon şubesi ve Bolvadin Gençlik Spor Kulübü yararına bir müsamere de verilmiştir. Seçkin bir davetli kitlesinin katıldığı müsamerelerde başarılı temsiller yapılmıştır²⁴. Afyon şubesinde yapılan bir diğer etkinlik ise Kore şehitleri

¹⁹ "Afyon Şubesi Umumi Heyet Toplantısı", *Mefkûre*, 8 Aralık 1951, S. 8, s. 2

²⁰ "Yeni Ülkü Mecmuaları", *Mefkûre*, 22 Aralık 1951, S. 10, s. 1.

²¹ "Türk Milliyetçiler Derneği Ana Nizamnamesi", *Türkeli*, 18 Aralık 1951, S. 2, s. 7-8.

²² "Afyon Şubemizde Namık Kemal ve Mehmet Akif Anıldı", *Mefkûre*, 19 Ocak 1952, s. 2.

²³ Özcan Özdemir İstiklal Marşını, Orhan Hondu Çanakkale'yi, E. Tandırlı Bülbül'ü, Yaşar Aksoy Mahalle Kahvesini, Özdemir Karababa Cenk Şarkısını okumuştur. "Afyon Şubemizde Namık Kemal ve Mehmet Akif Anıldı", *Mefkûre*, 19 Ocak 1952, s. 2.

²⁴ "Haberler", *Türkeli*, 5 Ocak 1952, S. 3, s. 8.

Demokrat Parti Döneminde Anadolu'da Milliyetçilik İdeolojisinin Yükselişi: Türk Milliyetçiler Derneği'nin Afyon Şubesi ve *Türkeli* Dergisi

için okutulan mevlittir. 20 Ocak Pazar günü öğle namazının ardından Gedik Ahmet Paşa Camiinde gerçekleşen programda mevlidi Hafız Bekir Sıtkı Sencer, Hafız Osman, Hafız Abdullah ve Hafız Cemal okumuştur. Programda mevlit şekeri, gül suyu ikram edilmiş ve mevlitten önce Bekir Gümüş bir vaaz vermiştir²⁵.

Afyon Türk Milliyetçiler Derneğinin millet ve vatana hizmet düsturuyla gerçekleştirdiği bu faaliyetler milliyetçi camia tarafından ilgi ile takip edilmiştir. Ancak derneğin fikirleri ve faaliyetleri esnasındaki konuşmalar eleştirilerin odağı haline gelmeye başlamıştır. Öyle ki Afyon'da çıkan *Kocatepe* gazetesi, derneği eleştiren yayınlar yapmıştır. Ciddi tartışmalara yol açan bu gazete yazıları nedeniyle Afyon şubesi mahkemeye müracaat etmiştir. Davanın Akşehir Ağır Ceza Mahkemesinde görüleceği kamuoyuna duyurulmuştur²⁶.

Türk Milliyetçiler Derneğinin Afyon şubesi faaliyet gösterdiği kısa dönem içerisinde birçok önemli çalışmaya imza atmış ve üye sayısını arttırmayı başarmıştır. Bunda derneğin sözcüsü ve temsilcisi mahiyeti taşıyan *Türkeli* mecmuasının önemli bir payının olduğu açıktır. Öyle ki *Türkeli*'nde milliyetçilik anlayışı ve millî meselelere karşı bakışı net bir şekilde ifade edilmiştir. Gençlerin dernek çatısı altında birleşmesi millî menfaatler doğrultusunda çalışması teşvik edilmiştir. Ayrıca son derece coşkulu bir dil kullanılması, şiirlerde ve köşe yazılarında kahramanlık hikâyelerine yer verilmesi gençlerin ilgisini çekmiştir. Taze, dinamik, coşkun bir hareket olarak Türk Milliyetçiler derneği Anadolu'da çok kısa bir süre içerisinde etkinlik kazanarak gençlerin uğrak yeri olmuştur.

B. *Türkeli* Dergisi

Türkeli dergisi ilk sayısını 5 Aralık 1951 tarihinde çıkarmıştır. "Türk Milliyetçiler Derneği Afyon Şubesinin organıdır" ibaresinin yer aldığı derginin, sahibi ve yazı işleri müdürü Dr. Mehmet Sadettin Aygen'dir. Adres olarak Uzunçarşı numara 52 gösterilmiştir. Posta Kodu ise 22'dir. *Türkeli*'nin on beş günde bir çıkacağı, gayri siyasi ve milliyetçi bir dergi olduğu ilk sayıdan itibaren dile getirilmiştir. Afyon Yeni Matbaa'da basılan mecmuanın yıllık abone ücreti 250 kuruş, altı aylık abone ücreti 125 kuruştur²⁷. Her bir nüsha ayrı olarak 10 kuruşa satılmıştır. Hemen her sayıda derginin dış kapağında farklı bir şiir ya da resim yayınlanmıştır. Komünizme karşıtlık ideolojisiyle yola çıkan dergi ikinci sayısında Amerika'da *Manchester Union Leader* gazetesinde çıkan bir resmi okuyucu ile paylaşmıştır. Resimde komünizmin Rus halkı üzerine inen bir pençe olduğu; esaret, makinalı tüfekler, tahşit kampı, propaganda ve korku ile ayakta durduğu ifade edilmiştir²⁸. Derginin altıncı sayısından itibaren sıklıkla bir tepenin üzerinde gökyüzüne doğru uluyan bir kurt ve üzerinde ay yıldız çizimi kullanılmıştır²⁹. Derginin on üçüncü sayısında ise yine kara kalem çizimi olan bir Türk savaşçı elinde kılıç ve kalkanı ile resmedilmiştir. Resmin yanında Mehmet Emin Yurdakul'un *Yaranın Kitabı* şiirine yer verilmiştir. Aynı resim on altıncı sayıda *Kür Şad* şiiri ile birlikte yayımlanmıştır. Derginin on sekizinci sayısında ise Türk Milliyetçiler Derneği'nin I. Kurultay'ına katılan delegelerin bir fotoğrafı vardır. Bu sayı diğerlerinden farklı olarak 18 sayfadır. Kurultay'da görüşülen konular, alınan kararlar ve toplantının seyri ayrıntılı olacak anlatılmıştır. Derginin 5 Eylül 1952 tarihinde yayınlanan on dokuzuncu nüshası ise Rıza Nur özel sayısı olarak çıkmıştır. Dış kapakta Rıza Nur'a ait portreye yer verilmiştir. İçerik tamamen Rıza Nur'a ayrılmıştır. Toplamda 16 sayfadır³⁰. *Türkeli*'nin 5 Ekim 1952 tarihli

²⁵ "Şubelerimizden Haberler", *Mefkûre*, 2 Şubat 1952, s. 2.

²⁶ "Dernek Haberleri", *Mefkûre*, 15 Mart 1952, S. 21, s. 2.

²⁷ *Türkeli*, 5 Aralık 1951, S. 1, s. 1.

²⁸ *Türkeli*, 18 Aralık 1951, S. 2.

²⁹ *Türkeli*, 20 Şubat 1952, S. 6.

³⁰ *Türkeli*, 5 Eylül 1952, S. 19.

yirmi birinci sayısının dış kapağında Çanakkale abidesinin bir resmi yayınlanmıştır. Yirmi ikinci sayısında ise Ziya Gökalp'in karakalemle çizilen bir portresi vardır³¹. Yirmi üçüncü sayısının dış kapağında 1877-1878 yıllarında Erzurum'da Ruslara karşı verilen mücadeleyi temsil eden bir resim okuyucu ile buluşturulmuştur. Bu mücadelenin halen devam ettiği notu düşünmüştür. 20 Kasım 1952 tarihli yirmi dördüncü sayının dış kapağında ise Atatürk resmi, yine aynı şekilde yirmi beşinci sayıda Namık Kemal'in, yirmi yedinci sayıda Mehmet Akif Ersoy'un resimlerine yer verilmiştir. İstisnasız bütün sayılarda dış kapakta portresi yayınlanan kişilerin hayatı, karakteri ve Türk tarihi açısından önemi anlatılmıştır. Resim, portre ya da şiir olmayan sayıların dış kapaklarında ise içindekiler bölümü yer almıştır. Ayrıca dergide kitap tanıtımları yapılmış, okuyucu ve yazarlarla iletişime geçilerek gelecek sayıda yayınlanacak yazılar hakkında bilgiler verilmiştir. İlgili çekici yayınlarına rağmen *Türkeli* uzun ömürlü olamamış, derneğin kapatılma kararının alınması üzerine ikinci yılında 27. sayısı ile yayına son vermek durumunda kalmıştır. Dergi içeriğinde Türkiye'nin güncel meselelerine, tarihi olaylara, önemli isimlerin anma yazılarına, dernek haberlerine, şiirlere ve hiciv köşesine yer vermiştir³².

Türkeli dergisi ile Türk Milliyetçiler Derneği'nin ve Afyon Şubesinin fikirlerinin birbiriyle tam anlamıyla örtüştüğü malumdur. Bu nedenle Türk Milliyetçiler Derneği Afyon şubesi ve *Türkeli* dergisinin fikri yapısının birlikte değerlendirilmesi daha uygun olacaktır.

C. Türk Milliyetçiler Derneği ve *Türkeli* Dergisinin Fikrî Yapısı

1. Komünizmle Mücadele

Türk Milliyetçiler Derneğinin yayın organı olduğunu açıklayarak çalışmalarına başlayan *Türkeli* dergisi vatan sevgisinin, komünizm düşmanlığının, millî birlik ve beraberliğinin bir uzantısı ve millî vazifelerin ilk adımı olarak neşir faaliyetlerine başladığını duyurmuştur. Derginin temel hedefi Türk milletine hizmet etmek ve Türk gençlerini millî değerlerin korunması hakkında bilgilendirmektir. Aslında burada mevcut bir düşmanın varlığına dikkat çekilmiştir. Derneğin de derginin de en temel faaliyetleri komünizm aleyhtarlığı üzerine inşa edilmiştir. Nitekim Meclis'te komünistlere ölüm cezası verilmesi için gerekli kanunun kabul edilmesi sevinçle karşılanarak, devletin ve hükümetin milliyetçilerle aynı çizgide yer aldığı ileri sürülmüştür. Hatta Türk milliyetçisi kimdir sorusunun cevabı aranırken komünizme düşman olan herkesin vatansever birer milliyetçi olduğu söylenmiştir. Dolayısıyla komünizm destekçileri vatan ve millet düşmanı olarak nitelendirilmiştir. Türk Milliyetçiler Derneği'nin de milliyetçiliği teşkilatlandırmak ve Türk milletinin düşmanları ile mücadele etmek için kurulduğu her fırsatta vurgulanmıştır³³. Ancak bu mücadelenin fikri sahada verileceğinin de altı çizilmiştir. Dernek tüzüğünde yer alan Allah ve dine saygı duymak kutsal değerleri korumak ise yine komünizme karşı verilecek mücadelenin güç

³¹ *Türkeli*, 20 Ekim 1952, S. 22.

³² Mustafa Akalın, Faik Akça, Ayhan Aksu, M. Doğan Aslanbey, Mehmet Ateşoğlu, Mustafa Ateşoğlu, Nihal Atsız, Cahit Aydoğan, Mehmet Sadettin Aygen, Edip Ali Baki, Mehmet Bektaşoğlu, Bekir Berk, Said Bilgiç, Tahsin Burdurlu, K. Fedai Coşkun, Abdullah Demirel, Recep Demirkazık, Lütfi Ergün, Mustafa Ernam, Orhan Eroğlu, Fahri Ersavaş, Y. Niyazi Gençaydın, H. Fethi Gözler, M. Naim Güler, Mümtaz Gürsoy, Mustafa Z. Hızaloğlu, S. Ertürk Hocaoğlu, Ayhan İnal, Yaşar İzrad, Metin Kanıpak, Lütfi Kartaltepe, Alparslan Kırgızoğlu, H. Kubat, Tarık Kurt, Erhan Löker, Mehmet Mola, Hüseyin Namık Orkun, Cemal Oğuz Öcal, Ferit Öngören, İsmail Özalp, Haydar Özdemir, Peyman Özen, Ali Rıza Özer, M. Saim Özmen, Bekir Sıddık Özyıldırım, Ahmet Pelekçi, Haluk Nihat Pepeyi, H. Fehmi Peyrazoğlu, Nejdet Sançar, Necmeddin Sefercioğlu, Tevetoğlu, Abdülhadi Toplu, Kemal Tortum, Sami Türkdöğün, Yusuf Uğur, Tahsin Ünal, F. Yılanoğlu ve Mehmet Emin Yurdakul gibi önemli isimler *Türkeli* dergisinde köşe yazıları yazmıştır.

³³ M. Saim Özmen, "Mücadeleci Ruh", *Türkeli*, 20 Şubat 1052, S. 5, s. 4.

kaynağı olmuştur. Bununla birlikte derneğe yöneltilen yobazlık ve mürteci eleştirileri kesinlikle kabul edilmemiş, her türlü yobazlığa karşı bir duruş sergileneceği ısrarla tekrar edilmiştir. Hatta dernek içerisinde irtica taraftarı kişiler bulunuyorsa bunların da en kısa süre içerisinde tasfiye edileceği söylenmiştir³⁴.

Türkçülük ideolojisini benimseyen *Türkeli* dergisi³⁵, “yılmaz bir ruhla” mücadeleyi hedeflediğini açıklayarak³⁶ Atatürk'ün de komünizme karşı olduğunu vurgulamıştır. Burada Atatürk'ün fikirlerinden destek alarak komünist düşmanlığının gayet makul ve meşru bir eylem olduğunu kanıtlama arzusu vardır. *Türkeli*'ne göre komünizm veremden daha bulaşıcı ve zararlı bir hastalıktır. Bu hastalığın tedavisi ise millî kültürdür³⁷. “Hastalığın vicdanlarda tahribat yapan amili ve bizzat hastalık fevkalade hain ve sinsi olduğundan musap olanlarda herhangi bir fizyolojik araz görülmez; bunlar ekseriyetle vücut ve kafa bakımında sapaşağlamdır. Birçokları kanlı ve canlı Bulgar domuzundan daha semizdirler; çok sinsi, kurnaz ve ihtiyatkârdırlar. Fırsat ve imkân buldukça vicdanlarındaki irinli apsedden fişkıran cerahatleri hezeyan şeklinde etrafa saçarlar.” Şeklindeki ifadeler komünistler bakışı gösterir mahiyettedir. Komünizme açık bir düşmanlık güden dergi Türkiye'deki komünistlerin “soysuzlaşmış mahlûklar” olduğunu ileri sürmüştür³⁸.

Komünist ideolojinin ve komünistlerin toplumlara verdiği zararlar kanıtlanmak istenirken komünist rejimi benimseyen ülkelerin ve buralarda yaşayan vatandaşların durumları, yaşam koşullarının zorluğu örneklerle açıklanmaya çalışılmıştır³⁹. Bu ülkelerde hürriyet, eşitlik, özgürlük ve demokrasi gibi temel insan haklarının bulunmadığı, halkın açlık ve sefaletle mücadele ettiği, Allah, din, ahlak, namus, aile ve kutsal değerlerin birer safsata sayıldığı belirtilerek özellik Sovyetler Birliğinin bu nedenlerle dış dünya ile arasına mesafe koyduğu iddia edilmiştir⁴⁰. Komünizme sempati ile yaklaşan kişi ve devletlerin komünist devletlerin halini görünce bu fikrinden vazgeçeceğine emin olan *Türkeli* yazarları “komünizmin gerçek yüzünü göstermeyi” hedeflemiştir⁴¹. Türk milletinin dinî ve millî değerleri koruyup⁴², onlara sıkı sıkı bağlanması halinde komünizmin panzehrinin bulunacağı düşünülmüştür⁴³. Aslında komünizme karşı mücadelede yapılması istenen en önemli şey, millî, dinî ve kültürel mukaddesatlara sahip çıkarak günlük yaşamı ona göre düzenlemektir⁴⁴. Bahsi geçen panzehrin komünizm gerçeklerini göstermekten geçtiği düşünülerek bunu yapacak en önemli kurumun da Türk Milliyetçiler Derneği olduğu ifade edilmiştir. Derneğin varoluş amacı “Kürşad'lık ruhuyla” komünizme karşı durmak ve mücadeleyi diri tutmaktır⁴⁵. Buna göre milliyetçilik karakter, görüş ve duruş meselesidir⁴⁶. Gençlerin Türk Milliyetçiler Derneği'nin olduğu yerlerde dernek faaliyetlerine katılmaları, şubelerde aktif rol almaları istenmiş, derneğin olmadığı yerlerde ise aynı mahiyette milliyetçi cemiyetlerin kurulması tavsiye edilmiştir⁴⁷.

³⁴ M. S. Aygen, “Türkeli Çıkarken”, *Türkeli*, 18 Aralık 1951, S. 2, s. 1.

³⁵ Alparslan Kırzioğlu, “3 Mayısın Manası”, *Türkeli*, 5 Mayıs 1952, S. 11, s. 2.

³⁶ M. Salim Özmen, “8. Yılı Münasebetiyle 3 Mayıs Bayramı”, *Türkeli*, 5 Mayıs 1952, S. 11, s. 3.

³⁷ Tahsin Burdurlu, “Hastalık ve İlacı”, *Türkeli*, 5 Aralık 1951, S. 1, s. 1.

³⁸ Tahsin Burdurlu, “Komünizmle Mücadele İçin”, *Türkeli*, 18 Aralık 1951, S. 2, s. 3.

³⁹ M. Sadettin Aygen, “Kızıl Hastalık”, *Türkeli*, 20 Mayıs 1952, S. 12, s.4-7.

⁴⁰ Tahsin Burdurlu, “Demir Perde ve Gerisi”, *Türkeli*, 5 Mayıs 1952, S. 11, s. 4-5.

⁴¹ Tahsin Burdurlu, “Demirperde ve Gerisi”, *Türkeli*, 5 Ocak 1952, S. 3, s. 1.

⁴² Sami Türkdoğan, “İnanmak”, *Türkeli*, 20 Haziran 1952, S. 14, s. 5.

⁴³ M. Sadettin Aygen, “Kızıl Materyalizme Karşı Manevi Seferberlik”, *Türkeli*, 5 Haziran 1952, S. 13, s. 2.

⁴⁴ Sami Türkdoğan, “Bizlere Düşen Vazife”, *Türkeli*, 5 Aralık 1952, S. 3, s. 8.

⁴⁵ Nejdet Sançar, “Kızıl Afete Karşı Kür-Şad'lık Ruhu”, *Türkeli*, 5 Temmuz 1952, S. 15, s. 1.

⁴⁶ Öngören, “Satır Satır Milliyetçilik”, *Türkeli*, 5 Ağustos 1952, S. 17, s. 6.

⁴⁷ M. Doğan Aslanbey, “Milliyetçilik, Millî Birlük ve Kulüpçülük”, *Türkeli*, 5 Ağustos 1952, S. 17, s. 6.

Komünizm karşıtlığının temelinde materyalist dünya görüşünün dini ve millî değerlere hayat alanı tanımayacağı anlayışı vardır⁴⁸. Komünizmde her şeyin madde ile ölçüldüğü, toplumda kutsal sayılan hiçbir şeye değer verilmediği söylenmiştir⁴⁹. Özellikle aile ve ahlakın toplumların geleceği için önemine vurgu yapılmış; kadın aile ve ahlak ile eş değer görülerek Türk kadının her zaman namusunu koruduğu bu yönüyle de bahsi geçen ideolojilerle savaşın en güçlü kalesi olduğu belirtilmiştir. Bu haliyle de Türk kadını dünyadaki diğer hem cinslerinden daha yüksek bir mertebeye koyulmuştur. *Türkelî* dergisine göre Türk ahlakının koruyucusu kadındır⁵⁰. Ailede başlayan ahlak eğitimi ile materyalist fikirlerden kurtularak cemiyet içindeki sevgi, saygı ve dayanışmayı güçlendirmekle gelişeceği düşünülmüştür⁵¹. Dergide komünizm ve materyalizm fikirlerine olan karşıtlık şiiirlerle desteklenmiş ve coşkulu bir dille “düşmana” meydan okunmuştur⁵². Milliyetçileri birleştirme gayesiyle yola çıkan derneğin bu denli komünist düşmanlığı bir taraftan da meşruluğunu sağlamlaştırma çabası şeklini almıştır⁵³. Ancak üsluptaki sertlik ve aşırıya kaçan eleştiriler derneğin kısa süre içerisinde Türkiye gündemini meşgul eden bir mesele haline gelmesine yol açmıştır⁵⁴. Pek çok gazetede ve dergide bu yaklaşımlara cevap verilmiştir⁵⁵.

Türkiye’de birçok aydın ve dergi komünist olarak nitelendirilerek “bunlar vicdanlarını Moskova’ya satan, uşak ruhlu kimseler, sanat ve edebiyat maskesi altında varlıklarını göstermektedirler... Bunlara ölüm, komünistlere topyekûn ölüm.” Şeklindeki ifadelerle yer verilmiştir⁵⁶. Özellikle Nazım Hikmet’in affedilmesi için *Vatan* gazetesi önderliğinde başlatılan kampanya *Türkelî*’ndeki tepkilerin artmasına yol açmıştır. Bu fikirleri desteklemek amacıyla devletlerarası ilişkilerin ebedi dostluk ve ezeli düşmanlık üzerine kurulabileceği belirtilerek Türklerin ezeli düşmanının 17. Yüzyıldan itibaren Ruslar olduğu savunulmuştur⁵⁷. Rusların Türkleri ve Osmanlı devletini yok etmek istediği⁵⁸, halen de esareti altında binlerce Türkü temel insani haklarından mahrum bırakarak zulümlerine devam ettiği ileri sürülmüştür⁵⁹. *Türkelî*’ne göre Türklerin bir diğer düşmanı Bulgarlardır. Bahsi geçen ezeli düşmanların ideolojisini benimseyip, komünizm gibi fikirleri savunan Türk vatandaşlarının da hain olduğu söylenmiş, bu kişilerin kesinlikle affedilmemesi gerektiği savunulmuştur⁶⁰. Nitekim hem Nazım Hikmet hem de onu destekleyenler Sovyet ideolojisi ile hareket eden millet ve devlet düşmanı kişiler olarak görülmüştür. Özellikle *Vatan* gazetesinde yayınlanan “Kara Liste” başlıklı yazının yazarı Ahmet Emin Yalman’ın Türklük ve milliyetçilik düşmanı olduğu şeklinde eleştirilmiştir. Bu tartışmaların başlangıç noktası ise Milli Eğitim Bakanlığı’nın bir tamim ile okul kitaplıklarında bulunan *Irçılılık- Turancılık* adlı kitabın kaldırılmasını istemesidir. Bu kitap içerik itibarıyla 1944-1945 yılları arasında gerçekleşen hadiselerin “yalan- yanlış” şekilde anlatıldığı “Türk düşmanlarınca” kaleme alınan bir eserdir. Yalman’ın bu toplama kararına karşı çıkması ve gerekçe olarak da Milli

⁴⁸ İsmail Özalp, “Kızıl Tehlike”, *Türkelî*, 5 Mayıs 1952, S. 11, s. 7.

⁴⁹ Recep Demirkazık, “Lanetlenen İdeoloji”, *Türkelî*, 5 Haziran 1952, S. 13, s. 6.

⁵⁰ F. Yılanlıoğlu, “Ahlak ve Türk Kadını İçin”, *Türkelî*, 20 Şubat 1952, S. 6, s. 4-6.

⁵¹ H. Fethi Gözler Hamidoğlu, “Cemiyetlerdeki Ahlak Zaafı Nereden Geliyor”, *Türkelî*, 5 Nisan 1952, S. 9, s. 3-6.

⁵² Tahsin Burdurlu, “Meydan Okuyorum”, *Türkelî*, 20 Şubat 1952, S. 5, s. 5; Orhan Eroğlu, “Kızılara İhtar”, *Türkelî*, 20 Şubat 1952, S. 5, s. 8; Lütfi Kartaltepe, “Ey Ruhum”, *Türkelî*, 20 Şubat 1952, S. 5, s.8; Faik Akça, “Türkelî”, *Türkelî*, 20 Şubat 1952, S. 5, s. 8.

⁵³ Mustafa Akalın, “Komünizmle Mücadele”, *Türkelî*, 20 Ocak 1952, S. 4, s. 4-5.

⁵⁴ *Ulus*, 30 Ekim 1951, s. 1.

⁵⁵ *Vatan*, 24 Kasım 1952, s. 1.

⁵⁶ H. Fehmi Peyrazoğlu, “Gelişmemiz Karşısında”, *Türkelî*, 20 Ocak 1952, S. 4, s. 7

⁵⁷ Abdullah Demirel, “Asıl Maksat”, *Türkelî*, 5 Nisan 1952, S. 9, s. 5; Nihal Atsız, “Tarihin Barışmaz Düşmanları”, *Türkelî*, 5 Kasım 1952, S. 23, s. 2.

⁵⁸ Lütfi Ergün, “Onlara”, *Türkelî*, 20 Nisan 1952, S. 10, s. 8.

⁵⁹ Haydar Özdemir, “Kızıl Şeytan”, *Türkelî*, 5 Mart 1952, S. 7, s. 6.

⁶⁰ H. Fethi Gözler, “Ezeli Düşmanlarımızı Tanımalıyız”, *Türkelî*, 20 Şubat 1952, S. 5, s. 3-6.

Demokrat Parti Döneminde Anadolu'da Milliyetçilik İdeolojisinin Yükselişi: Türk Milliyetçiler Derneği'nin Afyon Şubesi ve *Türkeli* Dergisi

Eğitim Bakanının Turancı olduğu iddiasının ortaya atılacağı, DP'nin itibarının sarılacağı ve Sovyetler Birliği ile olan ilişkilerinin zedeleneceğini ileri sürmesi tepki çekmiştir. *Türkeli* dergisi bunların hiç birini kabul etmeyerek Yalman'ın "yalan ve rezil neşriyatın müdafiliğini yaptığını" söylemiştir⁶¹. Türk Milliyetçiler Derneği ise siyasi söylemlerde bulunmak, siyasi parti kurma hazırlığı yapmak ve iktidara rakip bir oluşum olarak varlık göstermek gibi gerekçelerle eleştirilmiştir.

Türkiye gündemini meşgul eden bu tartışmalar üzerine *Türkeli* dergisinde, Türk Milliyetçiler Derneği Başkanı Haluk Karamağaralı'nın imzasını taşıyan ve Başbakan Adnan Menderes'e hitaben yazılan bir açık mektup yayınlanmıştır. Mektupta bazı çevrelerce iddia edildiğinin aksine derneğin gizli bir muhalefet partisine kaynaklık etmediği, dernek içerisinde farklı siyasi görüşlere sahip kişilerin bulunduğu ve hiçbir politik amaç güdümediği açıklanmıştır. Hatta kendilerine yöneltilen ırkçı-Turancı iddialarını reddederek soy aslına dayanan kültür birliğinin savunulduğu ancak Türkiye dışında yaşayan Türklerin durumuna da kayıtsız kalınamayacağı ifade edilmiştir. Bununla birlikte derneğe yöneltilen irtica ve yobazlık iddialarına da cevap verilmiş; laikliğin dinsizlik demek olmadığı, Atatürk inkılâplarının şahsi çıkarlara alet edilmemesi gerektiği vurgulanarak batıdan ya da doğudan gelmesine bakılmaksızın her türlü taassuba karşı olunduğunun altı çizilmiştir. Adnan Menderes'in tahriklere gelmemesi ricasıyla böyle bir girişimde bulunulmuştur⁶². Ancak bu açıklamalar iktidar saflarını ikna etmeye yetmemiştir.

Türkeli dergisinde komünistler gibi masonların da din düşmanlığı yaptığı ve ırk, din, ülkü birliği olmaksızın bir dünya insanı yaratmak istediği söylenmiş⁶³, bazı Türk Masonlarının isimleri verilmiştir⁶⁴. Türkiye'de masonluk yapan, komünizmi savunan, Yahudi sermayeli, Sovyetler Birliği yanlısı ve milliyetçilik karşıtı basın faaliyetlerinin yükseldiği, bunların da Türk Milliyetçiler Derneği aleyhinde karalama politikası yürüttüğü ileri sürülmüştür⁶⁵. Topyekûn bir mücadele başlatılacağı en azından milliyetçileri haklarının savunulacağı vurgulanmıştır.

2. Dış Türkler ve Turancılık Meselesi

Komünizm düşmanlığı ve Türkçülük ideolojisinin kesişmesi noktası olan Türkiye dışında yaşayan Türkler meselesi ve Turancılık ülküsü dergide ele alınan bir diğer konudur. *Türkeli*'ne göre Türkler tarih boyunca farklı dönemlerde Türk birliğini sağlamayı başarmıştır⁶⁶. Bunda Türk boylarının dil, din ve kültür birliğini korumasının payı büyüktür. Günün şartlarında da aynı kültürel canlılığın ve birliğin devam ettiği düşünülerek Turancılığın bir hayal olmadığı ileri sürülmüştür⁶⁷. Şiirlerde de açıkça bir gün Turancılığın zafere ulaşacağı savunulmuştur⁶⁸. Hatta dünya hâkimiyeti amacı güden Sovyetler Birliği'nin de yakın zamanda yıkılacağı⁶⁹, çünkü tarihte zulümle iş gören hiçbir devletin uzun yıllar hüküm süremediği ifade edilmiştir⁷⁰. Türk topraklarının Ruslar tarafından işgal edildiği tarihler matem günü ilan edilmiştir⁷¹. Sovyet karşıtlığının yükseldiği bu

⁶¹ Bekir Sıddık Özyıldırım, "Dönmenin Telaşı", *Türkeli*, 5 Mayıs 1952, S. 11, s. 6.

⁶² Haluk Karamağaralı, "Başbakan Adnan Menderes'e Açık Mektup", *Türkeli*, 20 Mayıs 1952, S. 12, s. 2-6.

⁶³ Mehmet Bektasoğlu, "Masonluk", *Türkeli*, 20 Mayıs 1952, S. 12, s. 5.

⁶⁴ "Meşhur Türk masonları", *Türkeli*, 20 Mayıs 1952, S. 12, s. 5.

⁶⁵ Bekir Sıddık Özyıldırım, "Düşman Matbuat", *Türkeli*, 20 Kasım 1952, S. 24, s. 4.

⁶⁶ Kemal Tortum, "Millî Birlik", *Türkeli*, 20 Haziran 1952, S. 14, s. 5.

⁶⁷ Nihal Atsız, "Devletimizin Kuruluşu", *Türkeli*, 20 Haziran 1952, S. 14, s. 1-3.

⁶⁸ Mustafa Ernam, "Turancılık İdeali Gerçekleşebilir Mi?", *Türkeli*, 5 Mart 1952, S. 7, s. 3-6.

⁶⁹ Tahsin Burdurlu, "Soysuz Bir Komşuya", *Türkeli*, 5 Mart 1952, S. 7, s. 5.

⁷⁰ M. Aygen, "Kızıl Rusya Yıkılacaktır", *Türkeli*, 5 Mart 1952, S. 7, s. 4.

⁷¹ M. aygen, "Kazan Faciasının 400. Yılı", *Türkeli*, 20 Ekim 1952, S. 22, s. 5.

esnada Türkiye'ye gelen ve bir gazeteye beyanat veren Türkistan mücahitlerinden İsa Yusuf Alptekin'in yardım çağrısı *Türkeli* yazarları arasında adeta galeyana yol açmıştır. Esaret altında yaşayan Türk soydaşların bağımsızlığını kazanması için ülke bazında girişimlerde bulunulması istenmiştir. Bilhassa Türkiye'nin Birleşmiş Milletler teşkilatını "kızıl canavarlarla" mücadeleyle ikna etmesi istenerek Türkiye Türklerinin soydaşları için yardıma hazır olduğu dile getirilmiştir⁷². Türk Milliyetçiler Derneği'nin diğer şubelerinde protesto amacıyla düzenlenen toplantılar, okunan şiirler⁷³ ve beyanatlar *Türkeli*'nde de aynen okuyucuya aktarılmıştır. Daha da ileri gidilerek Türkiye'nin Sovyetler Birliği'nden daha güçlü olduğu ve savaş halinde Türkiye'nin başarılı olacağı savunulmuştur⁷⁴. Türklerin hiçbir zaman komünizmi ve Sovyet hegemonyasını kabul etmeyeceği adeta haykırılmıştır⁷⁵. "Türk milliyetçisi, son derece köpekleşerek, bayrak olarak yalnız Moskof bayrağını, merkez olarak yalnız Moskova'yı tanıyan komünistlerin karşısında kendini koruyabileceğine, karşılarında dimdik azimle durabileceğine iman etmiştir⁷⁶." Şeklindeki ifadeler *Türkeli* dergisinin fikirlerini açıklar mahiyettedir. Öyle ki komünizmin bir iktisat ya da idare politikası olmaktan ziyade Sovyetler Birliği'nin Pan Slavizm idealine hizmet ettiği, açık bir şekilde Rus milliyetçiliği yapıldığı ve diğer soylara mensup insanlara yaşam hakkı tanınmadığı söylenmiştir⁷⁷.

Türkeli dergisinde, gerek şiirlerde gerek hikâyelerde ve köşe yazılarında açık bir şekilde Turan ideali güdüldüğü görülse de derneğe yöneltilen ırkçılık eleştirilerin artması üzerine Turancılık iddiaları reddedilmiştir. Dünya'daki bütün milletlerin hür ve bağımsız şartlarda insan haklarına uygun bir hayat sürmesinin istendiği belirtilmiştir. Bunların içerisinde Sovyetler Birliği'nin hegemonyası altında bulunan Türk boylarının bulunması hem Türklük hem de insanlık vazifesi olarak görülmüştür. Bahsi geçen temennilerin ırkçılıkla alakalı olmadığı gibi bağımsızlığını kazanamayan Türklerin millî benliklerini kaybetmediğinin de unutulmaması istenmiştir. Eğer Türk Milliyetçiler Derneği ırkçı ise Atatürk'ün de fikirlerinin ırkçı olarak değerlendirilebileceği söylenerek dernek karşıtı kesimin Atatürk'e de karşıt olup olmadığı sorulmuştur⁷⁸. Bununla birlikte derneğin Nazilerle ve Faşistlerle aynı çizgide yer aldığı yönündeki eleştirilerin insan hak ve hürriyetlerine aykırı olduğu derneğin ifade ve vicdan özgürlüğüne zarar verilmek istendiği belirtilmiştir⁷⁹. Bu açıklamalar tabii ki Turancılık iddiasını çürütür mahiyette değildir. Zaten derginin daha sonraki sayılarında Turan şiirlerine yer verilmesi manidardır⁸⁰.

3. Türkiye'nin İç Meselelerine Bakış

Türkeli dergisi Türkiye'nin kalkınması ve milletin müreffeh bir hayat yaşaması için gerekli çalışmaları yapmak gerektiğini kabul etmiştir. Bu yolda Türkiye'nin mevcut

⁷² Bekir Sıddık Özyıldırım, "Moskof Canavarlığı", *Türkeli*, 5 Nisan 1952, S. 9, s. 4.

⁷³ Ayhan İnal, "Kızılara ve Gafillere", *Türkeli*, 20 Nisan 1952, S. 10, s. 4.

⁷⁴ Veysel Öngören, "İki Mukayese", *Türkeli*, 20 Temmuz 1952, S. 16, s. 6.

⁷⁵ Yaşar İzrad, "Büyük Düşman", *Türkeli*, 20 Temmuz 1952, s. 16, s. 7.

⁷⁶ K. Fedai Coşkun, "Türk Milliyetçiliği ve Komünizm", *Türkeli*, 20 Nisan 1952, S. 0, s. 4.

⁷⁷ Nejdett Sançar, "Moskof İhtirası", *Türkeli*, 5 Kasım 1952, S. 23, s. 6.

⁷⁸ S. Ertürk Hocaoğlu, "İrkçı Turancı Atatürk", *Türkeli*, 5 Ocak 1953, S. 27, s. 3-5.

⁷⁹ Said Bilgiç, "İnsanlara Hürriyet, Milletlere İstiklal", *Türkeli*, 5 Aralık 1952, S. 25, s. 6-7.

⁸⁰ "Turan bizim öz yurdumuz;

Parçalandı budumuz,

Yok hâlâ bir bozkurdumuz,

Turan, Turan, Turan!

Yüce tanrı dinle bizi

Önünde ant içiyoruz bak dizi, dizi.

Ya ölüm, ya ülkemizi

Turan, Turan, Turan!", Tarık Kurt, "Turan", *Türkeli*, 5 Ekim 1952, S. 21, s. 6; Ayrıca bakınız: Mümtaz Gürsoy,

"Turan'a Doğru", *Türkeli*, 5 Nisan 1952, S. 9, s. 8; Peyman Özen, "Kızıl Elma", *Türkeli*, 5 Nisan 1952, S. 9, s. 8.

durumunun ne olduğu, Türk milletinin ve Türklük bilincinin nasıl bir anlam ifade ettiği, millî kalkınmanın hangi yöntemlerle gerçekleştirileceği gibi sorulara cevap aranmıştır. Ülkenin ekonomik, sosyal ve ilmî sorunlarını anlayıp, gerekli incelemeler yapıldıktan sonra köylerde tarımsal üretimin arttırabileceği, sıtma gibi salgın hastalıklara tedavi bulunacağı, eğitim seferberliğinin başarıya ulaşacağı düşünülmüştür. Buna göre ülke kalkınması bütün vatandaşların vatan ve millet sevgisi ile işlerini layıkıyla yapmaları ve millî değerlere samimi duygularla bağlanmaları halinde mümkündür⁸¹. Bunun için de toplumda yer edinen yabancı anlayış ve fikirlerden kurtulmak zaruridir⁸². *Türkeli* dergisi Türkiye'nin ekonomik ve sosyal sıkıntılarını milliyetçiliğe yeterli önemin verilmemesine bağlamış, toplumda bir ahlak buhranının ve dini zafiyeti olduğunu her fırsatta dile getirerek dernek nizamnamesindeki esasların ülke genelinde uygulanmasını istemiştir. Ancak bu tür yaklaşımlar derneğin hem siyasetle uğraştığı ve siyasi idarede söz sahibi olmak istediği yönündeki eleştirileri beraberinde getirmiş hem de derneğin inkılâp karşıtı gerici bir yapılanma olduğu şeklindeki iddialara fırsat vermiştir. Bunun üzerine *Türkeli* dergisinde Türk Milliyetçiler Derneği'nin inkılâplara bakışı açıklanmıştır.

Cumhurbaşkanı Celal Bayar'ın Mersin gezisi esnasında öğretmenlere inkılâplarla ilgili bir konuşma yaptığının duyulması üzerine Türk inkılâplarının tarihi kökleri ele alınmış, Tanzimat devrinden itibaren başlayan yenilik hareketlerin Türkiye Cumhuriyeti'nin temelini oluşturduğu kabul edilmiştir. Buna göre inkılâplar aceleye getirilmiş, emrivaki uygulamalar değil sağlam temellere dayanan gerçekçi adımlardır. Ancak milliyetçiliğin inkılâpla arasında hak ettiği değere kavuşmadığı düşünülerek devlet büyüklerinin milliyetçiliğe sarılması gerektiği vurgulanmıştır⁸³. Hatta inkılâplar arasında en önemlisinin milliyetçilik, Türklerin pek çok meziyetinden en kıymetlisinin de Türklük olduğu ileri sürülmüştür⁸⁴.

Milliyetçilik ve mukaddesatçılık hatta dindarlık temelinde yükselen dernek, her ne kadar inkılâplara karşı olmadığını dile getirirse de Cumhuriyet devri uygulamalarını eleştirmekten geri durmamıştır. Özellikle Ayasofya'nın 1934 yılında müze haline getirilmesi bir türlü kabullenilmemiş⁸⁵ ve müzenin yeniden camiye çevrilmesi için girişimlerde bulunulmuştur⁸⁶. Öyle ki camideki Allah ve Muhammed yazılarının kaldırılarak duvarlardaki "put resimlerinin" ortaya çıkarıldığı, minarelerin yıkılmak istendiği, secde edilen yerlere kirli ayaklarla basıldığı söylenerek, "bin haçlı ordusunun yapamayacağı bir şeyi yaparak Ayasofya minarelerindeki ezan sesini susturanlar bir an olsun ecdat ruhunun lanetine uğramayı düşünmediler" ifadeleri kullanılmıştır⁸⁷. Bu gibi sözler ve yaklaşımlar derneğin kısa süre içerisinde kapatılmasına yol açmıştır. Derneğe yöneltilen irtica ve ırkçılık suçlamalarının dayanak noktası haline gelen bu yaklaşım ise *Türkeli* dergisinde gayet haklı bir savunma şekli olarak değerlendirilmiştir. Modern dünyada din ve millet karşıtı ideolojilerin popüler hale gelmesine herhangi bir eleştiri getirmeyenlerin din, inanç, Türkcülük ve Turancılık kelimelerinden kaçındığı ileri sürülmüştür⁸⁸. Bu söylemler ise aslında derneğin katı bir muhafazakârlık anlayışı benimseyip soy ve ırk birliğine yöneldiğinin kanıtı mahiyetindedir.

⁸¹ Metin Kanıpak, "Memleket Davası", *Türkeli*, 18 Aralık 1951, S. 2, s. 3.

⁸² Bekir Sıddık Özyıldırım, "Yolumuzu Özümüzde Arayacağız", *Türkeli*, 20 Eylül 1952, S. 20, s. 4.

⁸³ M. Aygen, "İnkılaplarımız ve Tarihçesi", *Türkeli*, 20 Şubat 1952, S. 6, s. 3-7.

⁸⁴ Haydar Özdemir, "Meziyetlerimiz", *Türkeli*, 20 Nisan 1952, S. 10, s. 7.

⁸⁵ Cahit Aydoğan, "İkinci Fetih", *Türkeli*, 5 Ağustos 1952, S. 17, s. 1.

⁸⁶ *Milliyet*, 21 Nisan 1952, s. 2.

⁸⁷ M. Sadettin Aygen, "Akropolis Palikaryasına Cevap", *Türkeli*, 20 Temmuz 1952, S. 16, s. 1-3.

⁸⁸ Mustafa Z. Hizaloğlu, "Bulanık Sözler ve Bulaşık Düşünceler", *Türkeli*, 5 Aralık 1952, S. 25, s. 4-5.

4. Türkiye'nin Dış Meselelerine Bakış

Türkiye'nin iç meselelerine ilgi ile yaklaşan *Türkeli* dergisi dış politikadaki gelişmeleri de yakından takip etmiştir. Dönemin en önemli olaylarından biri olan Kore Savaşı hakkında pek çok sayıda haberlere ve şiirlere yer vermiştir⁸⁹. Kore savaşına bakış ise oldukça dikkat çekicidir. Öyle ki Kore'nin alelaide bir harp meydanı olmadığı, tarihe altın harflerle geçecek şerefli bir mücadelenin merkezi olduğu ileri sürülmüştür⁹⁰. Hatta Kore Savaşı, Plevne ve Çanakkale savaşları ile eş değer tutulmuştur. Kore'de hürriyete engel olan kızıl komünistlerin kahraman Türk askerinin kuvveti ile yıkılacağı ve Türkün gücünün tüm dünyaya gösterileceği son derece yüksek bir inançla dile getirilmiştir. Kore Savaşı'nda şehit olan Türk askerinin intikamının ise komünist idarenin hâkim olduğu topraklarda yaşayan binlerce Türk tarafından alınacağı ifade edilmiştir. Coşkun bir hamaset söylemiyle Kore Savaşı büyük bir şahlanış, Türk askerinin yükselişi ve komünizme vurulan darbe olarak lanse edilmiştir⁹¹. Kore'ye giden ve orada şehit olan askerlere ithafen şiirler yayınlanmıştır. Şiirlerde Mehmetçiğin asırlık bir kin ile dövüştüğü epik bir dille anlatılmıştır⁹². Kore'de Türk askerinin başarısı övülüp, kahramanlık destanları dizilirken benzer bir askeri harekâtın Sovyetler Birliği'ne de yapılmasının hayali kurulmuştur⁹³. Bu yaklaşımın gerçekçilikten uzak olduğu ortadadır. Ayrıca Kore Savaşı'nda şehit olan askerlerin ülke savunmasındaki kahramanlar olarak yansıtılması dış politika dinamiklerine de aykırıdır. Ancak hamaset söylemlerinden güç alan derginin bu yaklaşımı da dönemin pek çok gazete ve dergisi ile aynı çizgidedir.

1952 yılının bir diğer önemli olayı ise Kıbrıs'ın Yunanistan'a ait olduğu yönündeki söylemler ve girişimlerdir. Bunun üzerinde *Türkeli*'nde Kıbrıs'ın Türklüğü meselesi kanıtlanmaya çalışılmış ve Kıbrıs'ın yüzyıllar boyunca Türk toprağı olarak kaldığı coşkun bir dille ifade edilmiştir⁹⁴. Yunanistan'ın Kıbrıs üzerinde hak iddia etmesi ve Yunan gençlerinin düzenledikleri mitinglerde Kıbrıs'ı istemeleri dergide millî bir reaksiyona yol açmış, Kıbrıs'ın hem demografik açıdan, hem de sınır güvenliği için Türkiye'ye dâhil edilmesi gerektiği savunulmuştur. Ayrıca Kıbrıs'ta yaşayan "85. 000 Türkün Helen despotizmine terk edilemeyeceği", adanın Yunanistan'a verilmesinin Türklüğe hakaret sayılacağı söylenmiştir⁹⁵. Yunanistan'ın Türkiye ile dostluk çerçevesinde ilişkiler kurmak istediğine dair verilen beyanlar ise tamamen gerçek dışı kabul edilerek Kıbrıs'ın ihlâkı için uğraşıldığı, bununla da kalmayarak Yunan gazetelerinde Ayasofya'nın kiliseye çevrilmesi hatta Ayasofya'ya Ortodoksluğunun geri verilmesinin istenmesi üzerine Yunanistan ile Türkiye'nin hiçbir zaman dost olmayacağı söylenmiştir⁹⁶. *Türkeli* dergisinde Sovyetler Birliği, Bulgaristan, Yunanistan, Kuzey Kore ve Çin Türkiye'nin ezeli düşmanları olarak görülmüş ve bu devletlerle tarihin hiçbir döneminde tam anlamıyla dostluk ilişkilerinin kurulmadığı, bundan sonraki süreçte de kurulamayacağı açık bir şekilde dile getirilmiştir. Bu nedenle Türkiye'nin dış politikası gereği hassas dönemlerden geçtiği ya da bahsi geçen devletlerden herhangi biriyle dostluk esasında anlaşacağı şeklindeki yaklaşımları toptan reddetmiştir. Hatta Türkiye'nin her daim savaşa hazır olması telkinlerinde

⁸⁹ Cemal Oğuz Öcal, "Aslanlar", *Türkeli*, 5 Nisan 1952, S. 9, s. 6; Mehmet Mola, "Kore Gazisine", *Türkeli*, 5 Nisan 1952, S. 9, s. 8.

⁹⁰ Mehmet Mola, "Kore Gazisine", *Türkeli*, 5 Nisan 1952, S. 9, s. 8.

⁹¹ M. Naim Güler, "Mehmetçik Kore'de", *Türkeli*, 5 Ocak 1952, S. 3, s. 7.

⁹² Ferit Öngören, "Siverekli Mehmet", *Türkeli*, 5 Ocak 1952, S. 3, s. 7; Yusuf Uğur, "Kore Gazisine", *Türkeli*, 20 Ocak 1952, S. 4, s. 5; Yusuf Uğur, "Kore Şehidine", *Türkeli*, 5 Mart 1952, S. 7, s. 8.

⁹³ Ayhan Aksu, "Kore Gibi", *Türkeli*, 20 Nisan 1952, S. 10, s. 7.

⁹⁴ Faik Akça, "Kıbrıs'a Mektup", *Türkeli*, 20 Mayıs 1952, S. 12, s. 5.

⁹⁵ Bekir Siddik Özyıldırım, "Kıbrıs Türküdü", *Türkeli*, 5 Haziran 1952, S. 13, s. 4.

⁹⁶ Bekir Siddik Özyıldırım, "Dostluk Bunun Neresinde", *Türkeli*, 5 Ağustos 1952, S. 17, s. 5.

bulunulmuş, bahsi geçen ülkelerin yenilgiye uğratılacağı günün hayali kurulmuştur. Bu tepkilerde komünizme olan karşıtlığın payı elbette yadsınamaz ancak ülkelerin bu gibi fevri ve aşırı söylemlerin etkisi ile hareket etmesi halinde ne gibi sonuçların doğacağı II. Dünya Savaşı'nda görülmüştür. Bu nedenle içinde Adnan Menderes ve Celal Bayar'ın da bulunduğu iktidar kadrosu Türk Milliyetçiler Derneği'ne mesafeli yaklaşmıştır.

5. Tarihi Olayları ve Önemli Şahsiyetleri Anma

Vatanseverlik ve milliyetçilik düsturunu benimseyerek vatana hizmet amacıyla yola çıkan dergide ilk sayılardan itibaren memleketin yükselişi ve ilerleyişi gençlerin aydın birer zihniyete sahip olması ile ilişkilendirilmiştir⁹⁷. *Türkeli*'ne göre gençler zararlı kabul edilen fikir ve ideolojilere kapılmadan ahlak, maneviyat, din ve milliyete olan bağlılıklarını sürdürerek teknik ve ilmî gelişmeleri yakından takip edip ülkeyi refah bir düzeye yükseltecektir⁹⁸. Türk devletinin ve milletin kalkınmasının temelinde yer alan gençleri millî bir ideoloji çevresinde toplamayı hedefleyen *Türkeli* dergisi yayın politikasında gençlere millî şuur kazandırmayı amaçlamıştır. Özellikle sanatta ve edebiyatta halk kültüründen kopmadan yeni bir anlayışla milliyetçi düşünceler ve duygularla örülü eserlerin ortaya konulması istenmiştir⁹⁹. Dilde, ahlakta, yaşayışta, kılık kıyafette, eğitimde, ilimde, hukukta nihayetinde toplumsal hayatın her alanında topyekûn Türkcülük ideolojisiyle hareket ederek Türk milletinin çıkarlarının düşünmek gerektiği ileri sürülmüştür¹⁰⁰.

Türk milliyetçiliğinin gelişmesi ve yaşaması için hemen hemen bütün milliyetçi dernekler tarihten güç almayı ve tarihin şanlı devirlerinde kahramanlık olaylarıyla övünmeyi tercih etmiştir. Bu yaklaşımın temelinde, mevcut şartlarda, tarihte olduğu gibi parlak başarılarla imza atmak arzusu vardır. *Türkeli*'nde de savaşların ve mücadele ruhunun övgü ile karşılandığı görülmektedir. Bu yolda Türk tarihinin önemli isimleri Mete'nin, Atilla'nın, Alparslan'ın kazandığı zaferler, Malazgirt Meydan Muharebesi'ndeki mücadele ve adalet anlayışı ve Türk destanlarında yer alan çarpışmalar örnek verilmiştir. Ayrıca gençlere olası tehlikeler karşısında hazırlıklı ve dinç olmak telkininde bulunulduğu da anlaşılmaktadır. "Ey Anadolu'nun bağıri yanık çocuğu dininle, imaninla, milletinle uğraşan ve vatanında bir azınlık ırkçılığı meydana getirenlerle savaşmak boynunun borcudur." Sözleri ise bunun en güzel örneğidir¹⁰¹. Türk Milliyetçiler Derneği'nin ana nizamnamesinde ve şubelere gönderdiği tamimlerinde yapılması planlanan mücadelenin fikri sahada gerçekleşeceği dile getirilmiş olsa da *Türkeli* yazılarında savaşın ve fiziki mücadelenin övüldüğü hatta özendirildiği görülmektedir.

Türkeli'nde Türk tarihi açıdan dönüm noktası sayılan olaylar ve savaşlar nedeniyle de anma ve kutlama yazıları yayınlanmıştır. Bunlardan en önemlisi 18 Mart Çanakkale Zaferi'dir. Çanakkale'nin geçilmez Türk milletinin yenilmez olduğu söylenerek¹⁰² Çanakkale'deki kahramanlık ruhunun Kore'de devam ettiği iddia edilmiştir¹⁰³. Millî Bayramlar istisnasız kutlanırken 19 Mayıs'ın önemine de değinilmiş ve Türk milletinin

⁹⁷ Ahmet Pelekçi, "Millî Sanat", *Türkeli*, 5 Haziran 1952, S. 13, s. 7.

⁹⁸ Metin Kanıpak, "Türk Gençliği", *Türkeli*, 5 Aralık 195, S. 1, s. 4.

⁹⁹ Ferit Öngören, "Yeni Sanat Telakkisi ve Milliyetçilik", *Türkeli*, 20 Haziran 1952, S. 14, s.6.

¹⁰⁰ Fethi Gözler, "Topyekûn Türkcülük", *Türkeli*, 5 Ağustos 1952, S. 17, s. 3-4.

¹⁰¹ M. Saim Özmen, "Savaşın Bizde taşıdığı Mana", *Türkeli*, 5 Aralık 1951, S. 1, s. 7.

¹⁰² Haluk Nihat Pepe'yi, "Çanakkale", *Türkeli*, 20 Mart 1952, S. 8, s. 3; Mehmet Aygen, "Çanakkale Abidesi", *Türkeli*, 5 Ekim 1952, S. 21, s. 3; Ayhan İnal, "Çanakkale", *Türkeli*, 20 Mart 1952, S. 8, s. 6; Fahri Ersavaş, "Çanakkale Destanı", *Türkeli*, 20 Mart 1952, S. 8, s. 8; Mustafa Ateşoğlu, "Çanakkale Niçin Tarihimizde Bir Türklük ve Milliyet Muharebesidir?", *Türkeli*, 20 Mart 1952, S. 8, s. 3-8.

¹⁰³ Cemil Oğuz Öcal, "37. Yıldönümü Münasebetiyle 18 Mart Zaferi", *Türkeli*, 20 Mart 1952, S. 8, s. 2-8.

ikinci bir Ergenekon destanını 19 Mayıs sonrası yazdığı belirtilerek¹⁰⁴ Atatürk ve silah arkadaşları saygı ile anılmıştır¹⁰⁵. *Türkeli* Dergisinde coşku ile kutlanan bir diğer yıldönümü ise İstanbul'un fethinin 499. yılıdır. Bu fetih ile birlikte Türklerin dünya tarihine nizam getirdiği söylenmiştir¹⁰⁶. Fethin 500. Yıl dönümü için bir kutlama programı hazırlanmıştır¹⁰⁷. Diğer bir önemli tarihi olay ise Gazi Muhtar Paşa komutasında Ruslara karşı verilen Erzurum savunmasıdır. Rusların ilerleyişini durdurmak için genç, yaşlı, kadın ve çocukların da kahramanca savaştığı destansı bir dille anlatılmıştır¹⁰⁸.

Gençliğin millî şuurla yetişmesi için dergide Türk milliyetçiliğinin gelişmesi hakkında bilgiler verilmiş, özellikle Jön Türklerden bahsedilmiştir¹⁰⁹. Millete örnek olacak isimlerin anıları, hayat hikâyeleri, kahramanlıkları anlatılmıştır. Bu bağlamda Türk milliyetçiliğinin teşkilatlanmasında önemli bir rol üstlenen Ziya Gökalp dergide önemle ele alınan isimlerden biridir¹¹⁰. Gökalp'in ölüm yıl dönümlü münasebetiyle anma yazıları yayınlanmıştır. Gökalp'in Türkçülüğün babası olduğu dile getirilerek, Türk kahramanların Kore'de "kızıl canavarın kalbinin süngü ile parçalanmasının" Gökalp'in fikirleri sayesinde gerçekleştiği iddia edilmiştir. Gökalp'in fikirlerinin Türklük baki kaldıkça yaşayacağı,¹¹¹ gençlerin nasıl bir nizam üzerine birleşeceği ve mefkûrelerinin derinliklerinin Gökalp sayesinde çizildiği söylenmiştir. Nitekim Ziya Gökalp Türk milliyetçiliğinin teşkilatlanması için belli bir sistematik oluşturmuştur¹¹². Dergide ölüm yıldönümü nedeniyle anılan diğer önemli isim şüphesiz ki Atatürk'tür. Atatürk'ün milletin gücüne inanarak fevkalade işler başardığı ve onun milliyetçi bir ülkü benimsediği ifade edilmiştir¹¹³. Atatürk'ün çizdiği yoldan birer Müslüman Türk olarak yürümenin Türkiye'yi refah ve saadete götüreceği dile getirilmiştir¹¹⁴.

Dergide yer verilen bir diğer isim ise Namık Kemal'dir. *Türkeli'*ne göre, vatan şairi Namık Kemal 19. Yüzyılın ikinci yarısında Osmanlı topraklarında hâkim olan istibdata karşı çıkarak halkın elinden alınan hak ve hürriyetlerin iadesi için mücadele eden vatansever bir aydındır¹¹⁵. Afyon şubasının yayın organı vazifesi gören *Türkeli'*nde Namık Kemal'in hayatının bir döneminin Afyon'da geçtiğine dair bir yazı yayınlanmıştır. Namık Kemal'in vatanseverleri ve fikirlerinin yanında aynı şehirde yaşamış olmak gibi bir ortak paydanın bulunması dernek çevresinde heyecan yaratmıştır. Buna göre Namık Kemal 1845-1848 yılları arasında anneden dedesi Abdülatif Bey'in tayini dolayısıyla Afyon'a gelmiştir¹¹⁶. Ancak bu tarihlerde Namık Kemal çocuk yaşlarda olması nedeniyle ailesine ve bilhassa annesine değinilmiştir. *Türkeli'*ne göre Namık Kemal'in annesi son derece donanımlı ve ahlaklı bir Türk kadınıdır. Vatan ve millet sevgisi ile yetiştirdiği oğlu için bütün Türk

¹⁰⁴ Y. Niyazi Gençaydın, "İkinci Ergenekon Destanından", *Türkeli*, 20 Mayıs 1952, S. 12, s. 6.

¹⁰⁵ "19 Mayıs", *Türkeli*, 20 Mayıs 1952, S. 12, s. 8.

¹⁰⁶ H. Fethi Gözler, "Devirler Açan Hükümdar: Büyük Fatih Sultan Mehmet Han", *Türkeli*, 5 Haziran 1952, S. 13, s. 3-7; Alparslan Kırzıoğlu, "İstanbul'un Fethinin 499. Yıldönümünde", *Türkeli*, 5 Haziran 1952, S. 13, s. 5.

¹⁰⁷ Bekir Berk, "İstanbul'un Fethi Derneği başkanlığına", *Türkeli*, 20 Kasım 1952, S. 24, s. 5.

¹⁰⁸ Tahsin Ünal, "Moskofu Tepeledik Ya Gayrı Gam Yemem", *Türkeli*, 5 Kasım 1952, S. 23, s. 3-4; M. Aygen, "Erzurum'un Şahlanışı", *Türkeli*, 5 Kasım 1952, S. 23, s. 5.

¹⁰⁹ İsmail Özalp, "Yeni Osmanlılar Cemiyeti", *Türkeli*, 5 Aralık 1951, S. 1, s. 6; İsmail Özalp, "Yeni Osmanlılar Cemiyeti", *Türkeli*, 18 Aralık 1951, S. 2, s. 5; İsmail Özalp, "Yeni Osmanlılar Cemiyeti", *Türkeli*, 20 Şubat 1952, S. 5, s. 7; İsmail Özalp, "Yeni Osmanlılar Cemiyeti", *Türkeli*, 5 Mart 1952, S. 7, s. 7

¹¹⁰ Erhan Löker, "Ziya Gökalp ve Bugünün Türkiye'sinde Mevkii", *Türkeli*, 20 Ekim 1952, S. 22, s. 2.

¹¹¹ M. S. Aygen, "27. Ölüm Yıldönümü Dolayısıyla Ziya Gökalp'i Anarken", *Türkeli*, 5 Aralık 1951, S. 1, s. 5.

¹¹² Abdülhadi Toplu, "Teşkilatçı ve İhtilalci Gökalp", *Türkeli*, 20 Ekim 1952, S. 22, s. 3-6.

¹¹³ H. Kubat, "Büyük Ata'yı Anarken", *Türkeli*, 20 Kasım 1952, S. 24, s. 2.

¹¹⁴ M. Aygen, "Türkeli Bir Yaşında", *Türkeli*, 5 Aralık 1952, S. 25, s. 1.

¹¹⁵ İsmail Özalp, "Namık Kemal Ölüm Yılı Dönümü Dolayısıyla", *Türkeli*, 5 Ocak 1952, S. 3, s. 3-4.

¹¹⁶ M. Saim Özmen, "Namık Kemal Afyon'da", *Türkeli*, 5 Ocak 1952, S. 3, s. 5

analarının sembolü olduğu belirtilerek ona minnet ve şükranlar sunulmuştur¹¹⁷. Anma yazıları Namık Kemal'in şiirleri ile sona ermiştir¹¹⁸. *Türkeli*'ne göre Namık Kemal'in vatanseverliği çağdaşlarına ve kendinden sonra gelen nesle ilham olmuştur¹¹⁹. Öyle ki Abdülhak Hamid Tarhan'ın Türkçülüğünün ve milliyetçiliğinin Namık Kemal'le aynı safta yer aldığı belirtilmiştir¹²⁰.

Türkeli dergisinde bahsedilen diğer önemli isim Mevlana'dır. Türk İslam dünyası açısından fikirleri ile öncü kabul edilen Mevlana'nın kısa hayat hikâyesine yer verilmiş ve Türk İslam edebiyatı üzerinde derin izler bıraktığı vurgulanmıştır¹²¹. Yine aynı şekilde millî şair Mehmet Akif'in ölüm yıldönümü hem dernek tarafından yapılan program ile hem de dergideki yazılarla anılmıştır¹²². Akif'in yurt ve din şairi olduğu belirtilerek¹²³ onun ülkesini özgür ve müreffeh milletini ise imanlı, ahlaklı ve vicdanlı görmek istediği vurgulanmıştır¹²⁴.

Önemli Türk şairlerinin ölüm yıldönümleri dolayısıyla dergide sık sık anma yazıları ve şiirlere yer verilmiş¹²⁵, bahsi geçen isimleri Türkçülük ülküsüne bağlılığı bilhassa kanıtlanmaya çalışılmıştır. Bu bağlamda Mehmet Emin Yurdakul'un şiirleri¹²⁶ ve fikirleri ele alınarak "yüzde yüz Türk olduğun gün cihan senindir" anlayışı savunulmuştur¹²⁷. Türkçülük ve Türkçülüğü ülkü edinen önemli isimlerden Ömer Seyfeddin de *Türkeli* sayfalarında 32. Ölüm yıl dönümü dolayısıyla anılmıştır¹²⁸. Yine aynı şekilde Türkçülüğün önemli isimlerinden Ahmet Vefik Paşa¹²⁹, Büyük Türk askeri Mareşal Fevzi Çakmak¹³⁰, Türk idealist Ahmet Hikmet Müftüoğlu¹³¹, Şıpka kahramanı Süleyman Hüsnü Paşa¹³² ve İsmail Gaspıralı¹³³ hakkında anma yazıları yayınlanmıştır. *Türkeli* dergisinin on dokuzuncu sayısı ise Dr. Rıza Nur'un ölüm yıldönümü nedeniyle özel sayı olarak hazırlanmıştır. Bu sayıda Rıza Nur'un bir portesine yer verildiği gibi, onun hayat hikâyesi, karakteri¹³⁴, Türkçülük anlayışı¹³⁵, vefatı üzerine yazılan yazılar, tarihçiliği¹³⁶ ve şairliğini anlatan yazılar yayınlanmıştır¹³⁷. Bu özel sayısı *Demokrat Ankara* gazetesi tarafından takdir ve övgü ile karşılanmıştır¹³⁸.

¹¹⁷ Edip Ali Baki, "Namık Kemal'in Annesinin Mezarı Başında", *Türkeli*, 5 Ocak 1952, S. 3, s. 5.

¹¹⁸ "Namık Kemal'den Seçme Parçalar", *Türkeli*, 5 Ocak 1952, S. 3, s. 6.

¹¹⁹ H. Fethi Gözler, "Namık Kemal", *Türkeli*, 5 Ocak 1953, S. 27, s. 6-7.

¹²⁰ Alparslan Kırğızoğlu, "Abdülhak Hamid'in Milliyetçiliği", *Türkeli*, 20 Şubat 1952, S. 6, s. 1.

¹²¹ M. Aygen, "Mevlana Celalettin'i Rumi", *Türkeli*, 5 Ocak 1952, S. 3, s. 5.

¹²² M. Aygen, "Mehmet Akif", *Türkeli*, 20 Ocak 1952, S. 4, s. 2-3.

¹²³ Cemal Oğuz Öcal, "Mehmet Akif'in Ulu Ruhuna", *Türkeli*, 20 Ocak 1952, S. 4, s. 7.

¹²⁴ Tevetoğlu, "Mehmet Akif", *Türkeli*, 5 Ocak 1953, S. 27, s. 2.

¹²⁵ Cemal Oğuz Öcal, "Millî Şairimiz ve Türk Gençliği", *Türkeli*, 20 Şubat 1952, S. 5, s. 3.

¹²⁶ Mehmet Emin Yurdakul, "Vur", *Türkeli*, 5 Şubat 1952, S. 5, s. 1.

¹²⁷ M. Aygen, "Mehmet Emin Yurdakul", *Türkeli*, 5 Şubat 1952, S. 5, s. 1.

¹²⁸ H. Fethi Gözler, "Ömer Seyfeddin", *Türkeli*, 5 Mart 1952, S. 7, s. 2-4.

¹²⁹ Mehmet Aygen, "Ölümünün 60. Yıldönümü Büyük Türkçü Ahmet Vefik Paşa", *Türkeli*, 20 Nisan 1952, S. 10, s. 2.

¹³⁰ Alparslan Kırğızoğlu, "Ölüm yıldönümü Dolayısıyla Büyük Türk Askeri Mareşal Fevzi Çakmak", *Türkeli*, 20 Nisan 1952, S. 10, s. 3; Cemal Oğuz Öcal, "Ağıt", *Türkeli*, 20 Nisan 1952, S. 10, s. 3.

¹³¹ H. Fethi Gözler, "Büyük Türkçü Ahmet Hikmet Müftüoğlu 25. Ölüm Yılı Münasebetiyle", *Türkeli*, 20 Mayıs 1952, S. 12, s. 3-7.

¹³² M. Aygen, "60. Ölüm Yıldönümü Dolayısıyla Büyük Türkçü Şıpka Kahramanı Süleyman Hüsnü Paşa", *Türkeli*, 5 Ağustos 1952, S. 17, s. 2.

¹³³ Hüseyin Namık Orkun, "Gaspıralı İsmail Beyin Dünya Türkçülük Âlemindeki Rolü", *Türkeli*, 5 Ekim 1952, S. 21, s. 2.

¹³⁴ Erhan Löker, "Dr. Rıza Nur'un Karakteri", *Türkeli*, 5 Eylül 1952, S. 19, s. 7.

¹³⁵ H. Fethi Gözler, "Hakiki Türkçü Rıza Nur Beğ", *Türkeli*, 5 Eylül 1952, S. 19, s. 4.

¹³⁶ Hüseyin Namık Orkun, "Tarihçi Rıza Nur", *Türkeli*, 5 Eylül 1952, S. 19, s. 6.

¹³⁷ M. M. Ateşoğlu, "Türkçü Rıza Nur Aynı Zamanda Bir Şair İdi", *Türkeli*, 5 Eylül 1952, S. 19, s. 11.

¹³⁸ Ali Rıza Özer, "Bir Dernek Bir Dergi ve Rıza Nur", *Türkeli*, 5 Ekim 1952, S. 21, s. 4-7.

Türkeli dergisinde gençlerin millî şuurunu ve entelektüel birikimi artırmak için kitap tanıtımlarına da yer verilmiştir. Özellikle Basri Gocul'un Türk Millî Destanı Oğuzlama adlı eseri büyük bir ilgi ve takdirle karşılanmış¹³⁹, yazarın Türkün Firdevs'i olduğu söylenmiştir¹⁴⁰. Cemal Oğuz Öcal'ın Türk Çocuklarına Milli Şiirler kitabı¹⁴¹, Hasan Ferit Cansever'in Tevrat'a Göre Yakın Şarkta Yamyamlık kitabı¹⁴² tavsiye edilmiş, Oğuz, Aras ve Serdengeçti dergilerinin yayına başladığı haberi verilmiştir¹⁴³.

Sonuç

Milliyetçilik anlayışı, Avrupa'da meydana gelen reform, Rönesans, Fransız ihtilali ve nitekim aydınlanma çağıının bir sonucu olarak ortaya çıkmış, insanların eşit şartlarda hür ve demokratik ortamda varlıklarını sürdürme hakkına sahip oldukları fikrini doğurmuştur. Bunun sonucunda milletlerin özgür ve müstakil bir varlık göstermeleri gerektiği anlayışı kabul görmüştür. Nitekim ortak soy, kültür, tarih ve coğrafya bağı olan topluluklar kendi milliyetçilik ideolojisini inşa ederek ona göre siyasal faaliyetlere başlamışlardır. Bu şekilde ortaya çıkan milliyetçilik ideolojisi tüm dünyayı etkisine alırken çok uluslu devletleri yıkıma götürmüştür. Osmanlı Devleti de azınlıkların ayrılıkçı faaliyetleri ile sarsılmış ve ülke topraklarının bütünlüğünü korumak ve Osmanlı vatandaşlarını bir arada tutmak için Osmanlılık ideolojisine sarılmıştır. Ancak kaybedilen savaşlar ve bağımsızlığını kazanan uluslar bunun mümkün olmayacağını kısa süre içerisinde göstermiştir.

II. Meşrutiyetten itibaren Osmanlı topraklarında Türk milliyetçiliği gayesiyle dernekler kurulmaya başlamıştır. Mondros Mütarekesi ve Sevr Antlaşması Türk milliyetçiliğinin son çare olduğu fikrini sağlamlaştırmıştır. Millî Mücadele'nin zaferle sonuçlanması ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulması ile Türk milliyetçiliği resmi ideoloji haline almıştır. Ancak burada milliyetçilikten kast edilen şeyin ne olduğunu iyi anlamak gerekmektedir. Öyle ki İkinci Dünya Savaşı yıllarında popüler hale gelen ırkçılık ve soy kutsiyeti Türkiye Cumhuriyeti'nin resmi ideolojisinde yer edinmemiştir. Daha çok kültür, tarih ve ülkü birliği prensiplerine bağlı kalmıştır. Bununla birlikte 1912 yılından itibaren Türk milliyetçiliğinin kalesi olan Türk Ocaklarının 1931 yılında kapatılması ile milliyetçi hareket uzun yıllar teşkilattan mahrum kalmıştır. Bu durum Türkiye'nin çok partili hayata geçmesi ile değişmiş, pek çok yeni dernek faaliyete geçmiştir. Demokrat Parti'nin iktidara gelmesi ise milliyetçi cemiyetlere cesaret vermiştir. Nitekim Türk Milliyetçiler Derneği böyle bir cesaretin ürünü olarak Türk milliyetçilerini birleştirme amacıyla orta çıkmıştır.

Türk milliyetçiliğinin sistemli bir temelde çalışmaya başladığı 1912 yılından 1931 yılına kadar geçen süreç içerisinde milliyetçiler ülkedeki birçok yeniliğin öncüsü ve destekleyici olmuş, bütünleştirici bir millet anlayışıyla hareket edilmiştir. Ancak İkinci Dünya Savaşı'nın etkisi ile birlikte dünyada hâkim olan ideolojiler ve siyasi ortam millî idealler ve milliyetçiliğinin dayanaklarına farklı bir boyut kazandırmıştır. Nitekim Almanya önderliğinde yükselen faşizm, ırkın kutsallığı ve üstünlüğü fikirleri Türkiye'deki bir kısım milliyetçileri de etkisi altında almıştır. Hükümet kadrosu başlangıçta bu yaklaşımı onaylar görünse de daha sonra Sovyetler Birliği ile ilişkilerin hassas bir zeminde devam etmesi ve Almanya'nın savaşı kaybedeceğinin anlaşılması üzerine müttefik devlet ile iyi ilişkiler kurma gereği duyulmuştur. Bu da iç politikadaki müsamaha gösterilen kesimi etkilemiştir. Öyle ki 1942 yılında desteklenen Türkçü Turancı yayınlar 1943-1944 yılına gelindiğinde şiddetle

¹³⁹ H. Fethi Gözler, "Türk Millî Destanı (Oğuzlama) Artık Bastırılmalıdır", *Türkeli*, 20 Haziran 1952, S. 14, s. 2.

¹⁴⁰ "Başarılı Bir Eser Türk Millî Destanı: Oğuzlama", *Türkeli*, 20 Nisan 1952, S. 10, s. 5-6.

¹⁴¹ *Türkeli*, 5 Ocak 1952, S. 3, s. 8.

¹⁴² *Türkeli*, 20 Şubat 1952, S. 6, s. 8.

¹⁴³ *Türkeli*, 20 Nisan 1952, S. 10, s. 8.

Demokrat Parti Döneminde Anadolu'da Milliyetçilik İdeolojisinin Yükselişi: Türk Milliyetçiler Derneği'nin Afyon Şubesi ve *Türkeli* Dergisi

lağvedilirken solcu sosyalist yaklaşımlara tolerans gösterilmiştir. Bu ortam içerisinde yargılanan ve tutuklanan Türkçüler ise tam bir Sovyet ve solculuk düşmanı hüviyetini almıştır. Nitekim 1944 yılından sonraki Türkçü hareketler daha katı bir soy birliği üzerinde yükselirken Soğuk Savaş'ın da etkisiyle tam bir komünizm düşmanlığı ile beslenmeye başlanmıştır. Bu durumda elbette Türkiye'nin Amerika Birleşik Devletleri safında yer alma çabasının da etkili olduğu gözden kaçırılmamalıdır. Türk milliyetçileri komünizmin millî ve dini değerleri tahrip ederek Türk soylarını esaret altında tutan bir anlayış olduğunu savunmuş, katı, muhafazakâr hatta dindar bir milliyetçilik benimsenmiştir. 1931 yılına kadar Türk Ocakları Atatürk ilke ve inkılâplarının baş savunucusu iken çok partili hayata geçişle birlikte milliyetçilik iddiasındaki teşekküller cumhuriyet devrimlerine ve Atatürk ilkelerine karşı eleştirel bir tavır takınmışlardır.

1950'de Demokrat Parti'nin milliyetçi ve mukaddesatçı bir yaklaşımla iktidara gelmesi ile pek çok derneğin kurulmasına olanak tanımıştır. Milliyetçiliğin ilk sistemli teşkilatından Türk Milliyetçiler Derneği'ne kadar olan süreçte milli ideoloji çeşitli aşamalardan geçmiştir. Türk Milliyetçiler Derneği 1951 yılının Nisan ayından, 1953 yılının Ocak ayına kadar varlığını sürmüştür. Bu kısa süre içerisinde Türkiye'nin pek çok şehrinde seksene yakın şube kurmuş, pek çok dergi ve gazete ile düşüncelerini yaymıştır. Derneğin bu başarısı halk arasında kabul gördüğünün göstergesidir. Hatta derneğin siyasal bir hüviyete bürünmesi endişesi iktidar çevresini harekete geçirmiştir. Bu çerçevede Afyon şubesinin faaliyetleri ve fikirleri, milliyetçilik anlayışının Anadolu'ya yansımaları ve hatta milliyetçilik algısındaki dönüşümün anlaşılması açısından son derece önemlidir.

Afyon şubesinin yayın organı vazifesi gören *Türkeli* dergisinde Türk Milliyetçiler Derneği'nin ideolojisi ve meselelere dair bakışı açık bir şekilde ortaya konulmuştur. Dernek Allah, din, vatan, millet ve mukaddesat ülküsü ile yola çıkarak Türk toplumu için kutsal kabul edilen bu değerlere sıkı sıkı sarılmak gerektiğini her fırsatta dile getirmiştir. Derneğin en büyük düşmanı genelde komünizm fikri özelde Panslavizm politikasıdır. Türkiye'deki sol eğilimli bütün aydınlar komünistlikle ve Rus ajanı olmakla suçlanmış, halk topyekûn bahsi geçen kişi ve gruplarla mücadeleye davet edilmiştir. Son derece sert ve adeta saldırgan bir üslubun hâkim olduğu köşe yazılarında karşıt görüşlü kişiler kolayca vatan haini ilan edildiği ve milliyetçilerin her türlü mücadeleye hazır olduğu görülmektedir. Bu yaklaşım da kısa süre içerisinde ciddi bir tepki çekmiştir. Ayrıca dergide Türkiye'nin güncel meseleleri hakkında da ilmî kaidelerden uzak hamaset söylemlerinin hâkim olduğu görülmektedir. Öyle ki Sovyetler Birliği ile olan ilişkilerin ezeli düşmanlıktan çıkamayacağı, Türk ordusunun "kızıl Rusların göğsünü deşeceği" gibi ifadeler uluslararası ilişkilere ve siyaset denklemine uygun bir yaklaşım değildir. Nitekim Kore'de Türk askerinin verdiği mücadelenin Çanakkale Savaşına benzetilmesi de benzer bir durumdur. Kore Savaş'ında Türkiye'nin rolü komünizmi parçalayıp millî ve dinî değerleri korumak şeklinde lanse edilmiştir. Soğuk Savaş döneminin şiddetini hissettirdiği bu dönemde Türkiye'nin dış politikasında yalnız kalmamak ve olası Sovyet tehlikesine karşı tedbir almak amacıyla katıldığı savaşlar ve oluşumlar Türk Milliyetçiler Derneği tarafından millî bir varoluş mücadelesi ve kahramanlık öyküsü şeklinde değerlendirilmiştir. Ancak dönemin realitesine uymayan bu yaklaşımlar ve coşkulu sözler pek çok kişiye hitap etmiş, dernek ciddi bir taraftar toplamıştır. Kıyaslama yapmak açısından şunu söylemekte yarar vardır ki ilmî esaslara göre faaliyet gösterip, Türkiye'nin siyasal ve sosyal gerçeklerinin farkında olan Türk Ocakları yirmi bir yıl içerisinde (1949-1970) on yedi şube açmışken, Türk Milliyetçiler Derneği iki yıl gibi kısa bir süre içerisinde seksen şube açmayı başarmıştır. Bu hiç de azımsanamayacak bir orandır. Bunda ise Türk Milliyetçiler Derneği'nin CHP devri

icraatlarını çekinmeden eleştirmesi, din ve mukaddesat savunuculuğu yapması son derece önemlidir. Öyle ki Ayasofya'nın yeniden cami haline getirilmesi için dernek ciddi bir mesai harcamıştır. Nitekim aynı çizgide yer almasına rağmen DP mensupları dahi eleştirilerin şiddetinden rahatsız olmuştur. Bu da derneğin kısa süre içerisinde kapatılmasına yol açmıştır.

Türk Milliyetçiler Derneği'nin milliyetçilik anlayışı da irdelenmesi gereken bir diğer önemli mevzuudur. *Türkeli* dergisinde ve derneğin nizamnamesinde ırkçı yaklaşımlar reddedilse de genel manada soy ve ırk birliğinin kutsiyeti sıklıkla vurgulanmıştır. Türkiye dışında yaşayan Türklerin hür ve özgür olmaları istenerek Turan birliğinin mümkün olduğundan bahsedilmiştir. Hatta Türkiye'nin Birleşmiş Milletler nezdinde girişimlerde bulunarak Sovyet egemenliği altında yaşayan Türklerin bağımsızlığı için harekete geçmesi istenmiştir. Dönemin bütün milliyetçi derneklerinin ve milliyetçi basınının samimi bir dilek olarak Türk boylarının müstakil hayat sürmelerini dilediği bilinmektedir. Buna rağmen bu denli açık ve siyasal bir girişime yönelik istekte bulunulmamıştır. Aslında bu yaklaşımlar dönemin siyasal realitesine de uygun değildir. Ancak Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri arasında gelişmekte olan iyi ilişkiler, Türkiye'nin NATO üyeliği, dünyadaki kutuplaşmanın derinleşmesi ve komünizm korkusu Türk Milliyetçiler Derneği'nin cesaret kaynağı olmuştur.

Sonuç olarak Türk Milliyetçiler Derneği'nin Afyon şubesi öğretmen ve memur kesimin desteğiyle birçok faaliyet düzenlemiş, coşkulu toplantılar ve anma törenleri yapmıştır. Milliyetçilik fikrine bağlı kalınması halinde Türkiye'nin müreffeh, güçlü ve dünyada lider konuma yükseleceğini ileri sürmüştür. *Türkeli* dergisi de hem Afyon şubesinin hem de genel merkezin fikirleri ve çalışmaları hakkında bilgi verir mahiyettedir. Milleti, dini, Allah'ı ve millî mefkûreyi korumak fikirleriyle yola çıkan dernek kısa süre içerisinde Türk milliyetçilerini teşkilatlandırarak tek çatı altında toplamayı başarmış, birkaç yıllığına da olsa Türk milliyetçiliğinin lideri haline gelmiştir.

Kaynakça

1. Arşiv Belgeleri

T.C. Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi (BCA)

-Başbakanlık Özel Kalem Müdürlüğü. (BÖKM)

30-1-0-0\123.784.2 \ 20.01.1953.

30-1-0-0\18.104.48 \ 01.12.1952.

2. Süreli Yayınlar

Vatan (1952)

Mefkûre (1951-1952)

Türkeli (1951-1953)

Ulus (1951)

Milliyet (1952)

3. Kitaplar

Kılıç, Murat(2016) *Allah, Vatan, Soy Milli Mukaddesat* Türk Milliyetçiler Derneği (1951-1953), İstanbul: İletişim Yayınları.

Sarınay, Yusuf (1994), *Türk Milliyetçiliğinin Tarihi Gelişimi ve Türk Ocakları*, İstanbul: Ötüken Neşriyat

Sefercioğlu, Necmettin(2012), *Türk Milliyetçiler Derneği ve Kapatılış Davası*, Ankara: Bilgeoğuz Yayınları.

Şimşek, Abdulazim (2021), *Komünistin Eşkâli Türkiye'de Antikomünizm*, İstanbul: İletişim Yayınları.

Türk Milliyetçiler Derneği Tüzüğü, Ankara 1951.

4. Makale ve Köşe Yazıları

"19 Mayıs" (1952), *Türkeli*, S. 12, s. 8.

"Afyon Şubemizde Namık Kemal ve Mehmet Akif Anıldı", (1952), *Mefkûre*, s. 2.

"Afyon Şubemizde Namık Kemal ve Mehmet Akif Anıldı", (1952), *Mefkûre*, s. 2.

"Afyon Şubesi Umumi Heyet Toplantısı", (1951), *Mefkûre*, S. 8, s. 2

"Başarılı Bir Eser Türk Millî Destanı: Oğuzlama"(1952), *Türkeli*, S. 10, s. 5-6.

"Dernek Haberleri", (1952), *Mefkûre*, S. 21, s. 2.

"Haberler", (1951) *Türkeli*, S. 1, s. 8.

"Haberler", (1952), *Türkeli*, S. 3, s. 8.

"Meşhur Türk Masonları", (1952), *Türkeli*, S. 12, s. 5.

"Namık Kemal'den Seçme Parçalar" (1952), *Türkeli*, S. 3, s. 6.

"Şubelerimizden Haberler", (1952), *Mefkûre*, S. 21, s. 2.

"Türk Milletine Beyanname", (1952) *Mefkûre*, S. 30, s. 4.

"Türk Milliyetçiler Derneği Ana Nizamnamesi", (1951), *Türkeli*, S. 2, s. 7-8.

"Umumi Merkezin Şubelere Gönderdiği Tamimler", (1951), *Mefkûre*, S. 5, s. 1-2.

"Yeni Ülkü Mecmuaları", (1951), *Mefkûre*, S. 10, s. 1.

Akalın, Mustafa (1952), "Komünizmle Mücadele", *Türkeli*, S. 4, s. 4-5.

Akça, Faik (1952), "Türkeli", *Türkeli*, S. 5, s. 8.

_____ (1952), "Kıbrıs'a Mektup", *Türkeli*, S. 12, s. 5.

Aksu, Ayhan (1952), "Kore Gibi", *Türkeli*, S. 10, s. 7.

Arikan Mustafa -Ahmet Deniz (2004), "Türk Ocaklarının Kapatılışı, Borçları ve Emlâkinin Tasfiyesi", *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, S. 15, s. 401-432.

Aslanbey, M. Doğan (1952), "Milliyetçilik, Milli Birlik ve Kulüpçülük", *Türkeli*, S. 17, s. 6.

Ateşoğlu, Mehmet (1952), "Türkçü Rıza Nur Aynı Zamanda Bir Şair İdi", *Türkeli*, S. 19, s. 11.

_____ (1952), "Türk Milliyetçiler Derneği I. Büyük Kurultay'ından İntibalar", *Türkeli*, S. 18, s. 1-3.

Ateşoğlu, Mustafa (1952), "Çanakkale Niçin Tarihimizde Bir Türklük ve Milliyet Muharebesidir?", *Türkeli*, S. 8, s. 3-8.

Atsız, Nihal (1952), "Devletimizin Kuruluşu", *Türkeli*, S. 14, s. 1-3.

_____ (1952), "Tarihin Barışmaz Düşmanları", *Türkeli*, S. 23, s. 2.

Aydoğan, Cahit (1952), "İkinci Fetih", *Türkeli*, S. 17, s. 1.

Aygen, Mehmet Sadettin (1952), "Erzurum'un Şahlanışı", *Türkeli*, S. 23, s. 5.

_____ (1952), "60. Ölüm Yıldönümü Dolayısıyla Büyük Türkçü Şıpka Kahramanı Süleyman Hüsnü Paşa", *Türkeli*, S. 17, s. 2.

_____ (1952), "İnkılâplarımız ve Tarihçesi", *Türkeli*, S. 6, s. 3-7.

_____ (1952), "Kazan Faciasının 400. Yılı", *Türkeli*, S. 22, s. 5.

_____ (1952), "Kızıl Rusya Yıkılacaktır", *Türkeli*, S. 7, s. 4.

_____ (1952), "Mehmet Akif", *Türkeli*, S. 4, s. 2-3.

_____ (1952), "Mehmet Emin Yurdakul", *Türkeli*, S. 5, s. 1.

- _____ (1952), "Mevlana Celalettin'i Rumi", *Türkeli*, S. 3, s. 5.
- _____ (1952), "Türkeli Bir Yaşında", *Türkeli*, S. 25, s. 1.
- _____ (1951), "27. Ölüm Yıldönümü Dolayısıyla Ziya Gökalp'i Anarken", *Türkeli*, S. 1, s. 5.
- _____ (1951), "Türkeli Çıkarken", *Türkeli*, S. 2, s. 1.
- _____ (1952), "Akropolis Palikaryasına Cevap", *Türkeli*, S. 16, s. 1-3.
- _____ (1952), "Kızıl Hastalık", *Türkeli*, S. 12, s.4-7.
- _____ (1952), "Kızıl Materyalizme Karşı Manevi Seferberlik", *Türkeli*, S. 13, s. 2.
- _____ (1952), "Çanakkale Abidesi", *Türkeli*, S. 21, s. 3.
- _____ (1952), "Ölümünün 60. Yıldönümü Büyük Türkçü Ahmet Vefik Paşa", *Türkeli*, S. 10, s. 2.
- _____ (1952), "Türk Milliyetçileri Teşkilatlanırken", *Türkeli*, S. 9, s. 2.
- Baki, Edip Ali (1952), "Namık Kemal'in Annesinin Mezarı Başında", *Türkeli*, S. 3, s. 5.
- Bektaşoğlu, Mehmet (1952), "Masonluk", *Türkeli*, S. 12, s. 5.
- Berk, Bekir (1952), "İstanbul'un Fethi Derneği başkanlığına", *Türkeli*, S. 24, s. 5.
- Bilgiç, Said (1952), "İnsanlara Hürriyet, Milletlere İstiklal", *Türkeli*, S. 25, s. 6-7.
- Burdurlu, Tahsin (1952), "Meydan Okuyorum", *Türkeli*, S. 5, s. 5.
- _____ (1952), "Soysuz Bir Komşuya", *Türkeli*, S. 7, s. 5.
- _____ (1951), "Komünizmle Mücadele İçin", *Türkeli*, S. 2, s. 3.
- _____ (1951), "Hastalık ve İlacı", *Türkeli*, S. 1, s. 1.
- _____ (1952), "Demir Perde ve Gerisi", *Türkeli*, S. 11, s. 4-5.
- _____ (1952), "Demirperde ve Gerisi", *Türkeli*, S. 3, s. 1.
- Coşkun, K. Fedai (1952), "Türk Milliyetçiliği ve Komünizm", *Türkeli*, S. 10, s. 4.
- Demirel, Abdullah (1952), "Asıl Maksat", *Türkeli*, S. 9, s. 5.
- Demirkazık, Recep (1952), "Lanetlenen İdeoloji", *Türkeli*, S. 13, s. 6.
- Ergün, Lütfi (1952), "Onlara", *Türkeli*, S. 10, s. 8.
- Ernam, Mustafa (1952), "Turancılık İdeali Gerçekleşebilir Mi?", *Türkeli*, S. 7, s. 3-6.
- Eroğlu, Orhan (1952) "Kızillara İhtar", *Türkeli*, S. 5, s. 8.
- Ersavaş, Fahri (1952), "Çanakkale Destanı", *Türkeli*, S. 8, s. 8.
- Gençaydın, Y. Niyazi (1952), "İkinci Ergenekon Destanından", *Türkeli*, S. 12, s. 6.
- Gözler, H. Fethi (1952), "Topyekûn Türkçülük", *Türkeli*, S. 17, s. 3-4.
- _____ (1952), "Büyük Türkçü Ahmet Hikmet Müftüoğlu 25. Ölüm Yılı Münasebetiyle", *Türkeli*, S. 12, s. 3-7.
- _____ (1952), "Cemiyetlerdeki Ahlak Zaafı Nereden Geliyor", *Türkeli*, S. 9, s. 3-6.
- _____ (1952), "Devirler Açan Hükümdar: Büyük Fatih Sultan Mehmet Han", *Türkeli*, S. 13, s. 3-7.
- _____ (1952), "Ezeli Düşmanlarımızı Tanımalıyız", *Türkeli*, S. 5, s. 3-6.
- _____ (1952), "Hakiki Türkçü Rıza Nur Bey", *Türkeli*, S. 19, s. 4.
- _____ (1952), "Ömer Seyfeddin", *Türkeli*, S. 7, s. 2-4.
- _____ (1952), "Türk Millî Destanı (Oğuzlama) Artık Bastırılmalıdır", *Türkeli*, S. 14, s. 2.
- _____ (1953), "Namık Kemal", *Türkeli*, S. 27, s. 6-7.
- Güler, M. Naim (1952), "Mehmetçik Kore'de", *Türkeli*, S. 3, s. 7.

- Gürsoy, Mümtaz (1952), "Turan'a Doğru", *Türkeli*, S. 9, s. 8.
- Hızaloğlu, Mustafa Z. (1952), "Bulanık Sözler ve Bulaşık Düşünceler", *Türkeli*, S. 25, s. 4-5.
- Hocaoğlu, S. Ertürk (1953), "İrkçı Turancı Atatürk", *Türkeli*, S. 27, s. 3-5.
- İnal, Ayhan (1952), "Çanakale", *Türkeli*, S. 8, s. 6.
- _____ (1952), "Kızillara ve Gafillere", *Türkeli*, S. 10, s. 4.
- İzrad, Yaşar (1952), "Büyük Düşman", *Türkeli*, S. 16, s. 7.
- Kanıpak, Metin (1951), "Memleket Davası", *Türkeli*, S. 2, s. 3.
- _____ (1952), "Türk Gençliği", *Türkeli*, S. 1, s. 4.
- Karamağralı, Haluk (1952), "Başbakan Adnan Menderes'e Açık Mektup", *Türkeli*, S. 12, s. 2-6.
- Kartaltepe, Lütfi (1952), "Ey Ruhum", *Türkeli*, S. 5, s. 8.
- Kırgızıoğlu, Alparlan (1952), "Abdülhak Hamid'in Milliyetçiliği", *Türkeli*, S. 6, s. 1.
- _____ (1952), "İstanbul'un Fethinin 499. Yıldönümünde", *Türkeli*, S. 13, s. 5.
- _____ (1952), "Ölüm yıldönümü Dolayısıyla Büyük Türk Askeri Mareşal Fevzi Çakmak", *Türkeli*, S. 10, s. 3.
- _____ (1952), "3 Mayısın Manası", *Türkeli*, S. 11, s. 2.
- Kodal, Tahir (2014), "Mustafa Kemal Atatürk ve Türk Ocakları", *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, S. 52, s. 295-314.
- Kubat, H. (1952), "Büyük Ata'yı Anarken", *Türkeli*, S. 24, s. 2.
- Kurt, Tarık (1952), "Turan", *Türkeli*, S. 21, s. 6.
- Löker, Erhan (1952), "Dr. Rıza Nur'un Karakteri", *Türkeli*, S. 19, s. 7.
- _____ (1952), "Ziya Gökalp ve Bugünün Türkiye'sinde Mevkii", *Türkeli*, S. 22, s. 2.
- Mola, Mehmet (1952), "Kore Gazisine", *Türkeli*, S. 9, s. 8.
- Orkun, Hüseyin Namık (1952), "Gaspralı İsmail Beyin Dünya Türklük Âlemindeki Rolü", *Türkeli*, S. 21, s. 2.
- _____ (1952), "Tarihçi Rıza Nur", *Türkeli*, S. 19, s. 6.
- Öcal, Cemal Oğuz (1952), "Ağıt", *Türkeli*, S. 10, s. 3.
- _____ (1952), "Aslanlar", *Türkeli*, S. 9, s. 6.
- _____ (1952), "Mehmet Akif'in Ulu Ruhuna", *Türkeli*, S. 4, s. 7.
- _____ (1952), "Millî Şairimiz ve Türk Gençliği", *Türkeli*, S. 5, s. 3.
- _____ (1952), "37. Yıldönümü Münasebetiyle 18 Mart Zaferi", *Türkeli*, S. 8, s. 2-8.
- Öngören, Ferit (1952) "Satır Satır Milliyetçilik", *Türkeli*, S. 17, s. 6.
- _____ (1952), "Sivrekli Mehmet", *Türkeli*, S. 3, s. 7.
- _____ (1952), "Yeni Sanat Telakkisi ve Milliyetçilik", *Türkeli*, S. 14, s.6.
- Öngören, Veysel (1952), "İki Mukayese", *Türkeli*, S. 16, s. 6.
- Özalp, İsmail (1951), "Yeni Osmanlılar Cemiyeti", *Türkeli*, S. 1, s. 6.
- _____ (1951), "Yeni Osmanlılar Cemiyeti", *Türkeli*, S. 2, s. 5.
- _____ (1952), "Kızıl Tehlike", *Türkeli*, S. 11, s. 7.
- _____ (1952), "Namık Kemal Ölüm Yılı Dönümü Dolayısıyla", *Türkeli*, S. 3, s. 3-4.
- _____ (1952), "Yeni Osmanlılar Cemiyeti", *Türkeli*, S. 5, s. 7.
- _____ (1952), "Yeni Osmanlılar Cemiyeti", *Türkeli*, S. 7, s. 7.
- Özdemir, Haydar (1952), "Kızıl Şeytan", *Türkeli*, S. 7, s. 6.
- _____ (1952), "Meziyetlerimiz", *Türkeli*, S. 10, s. 7.

- Özen, Peyman (1952), "Kızıl Elma", *Türkeli*, S. 9, s. 8.
- Özer, Ali Rıza (1952), "Bir Dernek Bir Dergi ve Rıza Nur", *Türkeli*, S. 21, s. 4-7.
- Özmen, M. Saim (1951), "Savaşın Bizde taşıdığı Mana", *Türkeli*, S. 1, s. 7.
- _____ (1952), "Mücadeleci Ruh", *Türkeli*, S. 5, s. 4.
- _____ (1952), "Namık Kemal Afyon'da", *Türkeli*, S. 3, s. 5
- _____ (1953), "8. Yılı Münasebetiyle 3 Mayıs Bayramı", *Türkeli*, S. 11, s. 3.
- Özyıldırım, Bekir Sıddık (1952), "Dostluk Bunun Neresinde", *Türkeli*, S. 17, s. 5
- _____ (1952), "Dönmenin Telaşı", *Türkeli*, S. 11, s. 6.
- _____ (1952), "Düşman Matbuat", *Türkeli*, S. 24, s. 4.
- _____ (1952), "Kıbrıs Türküdür", *Türkeli*, S. 13, s. 4.
- _____ (1952), "Moskof Canavarlığı", *Türkeli*, S. 9, s. 4.
- _____ (1952), "Yolumuzu Özümüzde Arayacağız", *Türkeli*, S. 20, s. 4.
- Pelekçi, Ahmet (1952), "Millî Sanat", *Türkeli*, S. 13, s. 7.
- Pepeyi, Haluk Nihat (1952), "Çanakkale", *Türkeli*, S. 8, s. 3.
- Peyrazoğlu, H. Fehmi (1952), "Gelişmemiz Karşısında", *Türkeli*, S. 4, s. 7
- Sançar, Nejdet (1952), "Moskof İhtirası", *Türkeli*, S. 23, s. 6.
- _____ (1952), "Kızıl Afete Karşı Kür-Şad'lık Ruhu", *Türkeli*, S. 15, s. 1.
- Sefercioğlu, Necmeddin (2011), "Türk Milliyetçiler Derneği", *Türk Yurdu*, Sayı 289.
- Tevetoğlu (1953), "Mehmet Akif", *Türkeli*, S. 27, s. 2.
- Toplu, Abdülhadi (1952), "Teşkilatçı ve İhtilalci Gökalp", *Türkeli*, S. 22, s. 3-6.
- Tortum, Kemal (1952), "Millî Birlik", *Türkeli*, S. 14, s. 5.
- Türkdoğan, Sami (1952), "Bizlere Düşen Vazife", *Türkeli*, S. 3, s. 8.
- _____ (1952), "İnanmak", *Türkeli*, S. 14, s. 5.
- Uğur, Yusuf (1952), "Kore Gazisine", *Türkeli*, S. 4, s. 5.
- _____ (1952), "Kore Şehidine", *Türkeli*, S. 7, s. 8.
- Ünal, Tahsin (1952), "Moskofu Tepeledik Ya Gayrı Gam Yemem", *Türkeli*, S. 23, s. 3-4.
- Yılanlıoğlu, F. (1952), "Ahlak ve Türk Kadını İçin", *Türkeli*, S. 6, s. 4-6.
- Yurdakul, Mehmet Emin (1952), "Vur", *Türkeli*, S. 5, s. 1.
- Yücel Gökberk-Yusuf Ziya Bölükbaşı (2019) "Türk Milliyetçiliğinde Yol Ayrımı: 3 Mayıs 1944 Irkçılık Turancılık Davası", *Milliyetçilik Araştırmaları Dergisi*, C. 1, S. 2, s. 5-30